

หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย

พุทธศักราช ๒๕๖๐

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

องค์การบริหารส่วนตำบลละลมใหม่พัฒนา

องค์การบริหารส่วนตำบลละลมใหม่พัฒนา

กระทรวงมหาดไทย

คำนำ

หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ จัดทำขึ้นเพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลละมใหม่พัฒนา ซึ่งจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ โดยปรับปรุงให้เหมาะสมกับเด็กและสภาพท้องถิ่น เพื่อที่กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เป็นคนดี มีวินัย สำนึกความเป็นไทย และมีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศไทยในอนาคต อย่างมีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานตามจุดมุ่งหมายหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลละมใหม่พัฒนา สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลละมใหม่พัฒนา กระทรวงมหาดไทย ขอขอบคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน รวมทั้งคณะกรรมการสถานศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลละมใหม่พัฒนา ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ให้มีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้จัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนต่อไป

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลละมใหม่พัฒนา

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	๑
ความนำ	๓
ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย	๔
วิสัยทัศน์	๔
หลักการ	๔
แนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัย	๕
ปรัชญาการศึกษาปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลละมใหม่พัฒนา	๗
พัฒนาการเด็กปฐมวัย	๘
มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์	๙
การจัดเวลาเรียน	๒๒
สาระการเรียนรู้รายปี	๒๓
การจัดประสบการณ์	๒๙
การประเมินพัฒนาการ	๔๕
การบริหารจัดการหลักสูตร	๔๖
การกำกับ ติดตาม ประเมิน และรายงาน	๔๗

ความนำ

สภาพการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ รวมทั้งกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี(พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๖๑) แผนยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัย (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔)นำไปสู่การกำหนดทักษะสำคัญสำหรับเด็กในศตวรรษที่ ๒๑ ที่มีความสำคัญในการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีความสอดคล้องและทันต่อการเปลี่ยนแปลงทุกด้าน

กระทรวงมหาดไทย มีนโยบายให้มีการพัฒนาการศึกษาปฐมวัยอย่างจริงจังและต่อเนื่องโดยได้แต่งตั้งคณะทำงานพิจารณาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เพื่อปรับปรุงให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ เป็นหลักสูตรสถานศึกษา สถาบันพัฒนาเด็กปฐมวัย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำมาใช้เป็นกรอบและทิศทางในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานตามจุดหมายหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ที่กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติในอนาคต

ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง ๖ ปี บริบูรณ์ อย่างเป็นองค์รวม บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดู และส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ

วิสัยทัศน์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมุ่งพัฒนาเด็กทุกคนให้ได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความสุขและเหมาะสมตามวัย มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และสำนึกความเป็นไทย โดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา พ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก

หลักการ

เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ตลอดจนได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้สอน เด็กกับผู้เลี้ยงดูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการอบรมเลี้ยงดู การพัฒนา และให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้าน อย่างเป็นองค์รวม มีคุณภาพ และเต็มตามศักยภาพ โดยมีหลักการดังนี้

๑. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกคน
๒. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย
๓. ยึดพัฒนาการและการพัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นอย่างมีความหมายและมีกิจกรรมที่หลากหลาย ได้ลงมือกระทำในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เหมาะสมกับวัย และมีการพักผ่อนที่เพียงพอ
๔. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กมีทักษะชีวิต และสามารถปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และมีความสุข
๕. สร้างความรู้ ความเข้าใจและประสานความร่วมมือในการพัฒนาเด็กระหว่างสถานศึกษากับพ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

แนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ พัฒนาขึ้นบนแนวคิดหลักสำคัญเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กปฐมวัย โดยถือว่าการเล่นของเด็กเป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ภายใต้การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานของสมอง ผ่านสื่อที่ต้องเอื้อให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการเล่นประสาทสัมผัสทั้งห้า โดยครูจำเป็นต้องเข้าใจและยอมรับว่าสังคมและวัฒนธรรมที่แวดล้อมตัวเด็กมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพและพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ทั้งนี้ หลักสูตรฉบับนี้มีแนวคิดในการจัดการศึกษาปฐมวัย ดังนี้

๑. แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก พัฒนาการของมนุษย์เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นต่อเนื่องในตัวมนุษย์เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิไปจนตลอดชีวิต พัฒนาการของเด็กแต่ละคนจะมีลำดับขั้นตอนลักษณะเดียวกัน แต่อัตราและระยะเวลาในการผ่านขั้นตอนต่างๆอาจแตกต่างกันได้ขั้นตอนแรกๆจะเป็นพื้นฐานสำหรับพัฒนาการขั้นต่อไป พัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา แต่ละส่วนส่งผลกระทบต่อซึ่งกันและกัน เมื่อด้านหนึ่งก้าวหน้าอีกด้านหนึ่งจะก้าวหน้าตามด้วยในทำนองเดียวกันถ้าด้านหนึ่งด้านใดผิดปกติจะทำให้ด้านอื่นๆผิดปกติตามด้วย แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีพัฒนาการด้านร่างกายอธิบายว่าการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็กมีลักษณะต่อเนื่องเป็นลำดับขั้น เด็กจะพัฒนาถึงขั้นใดจะต้องเกิดวุฒิภาวะของความสามารถด้านนั้นก่อน สำหรับทฤษฎีด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคมอธิบายว่า การอบรมเลี้ยงดูในวัยเด็กส่งผลต่อบุคลิกภาพของเด็ก เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ความรักและความอบอุ่นเป็นพื้นฐานของความเชื่อมั่นในตนเอง เด็กที่ได้รับความรักและความอบอุ่นจะมีความไว้วางใจในผู้อื่น เห็นคุณค่าของตนเอง จะมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตน ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของความเป็นประชาธิปไตยและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และทฤษฎีพัฒนาการด้านสติปัญญา อธิบายว่า เด็กเกิดมาพร้อมวุฒิภาวะ ซึ่งจะพัฒนาขึ้นตามอายุ ประสบการณ์ รวมทั้งค่านิยมทางสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เด็กได้รับ

๒. แนวคิดเกี่ยวกับการเล่นของเด็ก การเล่นเป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การเล่นอย่างมีจุดมุ่งหมายเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานที่ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญในกระบวนการเรียนรู้ของเด็ก ขณะที่เด็กเล่นจะเกิดการเรียนรู้ไปพร้อมๆกันด้วย จากการเล่นเด็กจะมีโอกาสเคลื่อนไหวส่วนต่างๆของร่างกาย ได้ใช้ประสาทสัมผัสและการรับรู้ผ่อนคลายอารมณ์ และแสดงออกของตนเอง เรียนรู้ความรู้สึกของผู้อื่น เด็กจะรู้สึกสนุกสนาน เพลิดเพลิน ได้สังเกต มีโอกาสทำการทดลอง คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและค้นพบด้วยตนเอง การเล่นช่วยให้เด็กเรียนรู้สิ่งแวดล้อม และช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ดังนั้นเด็กควรมีโอกาสเล่น ปฏิสัมพันธ์กับบุคคล สิ่งแวดล้อมรอบตัว และเลือกกิจกรรมการเล่นด้วยตนเอง

๓. แนวคิดเกี่ยวกับการทำงานของสมอง สมองเป็นอวัยวะที่มีความสำคัญที่สุดในร่างกายของเรา เพราะการที่มนุษย์สามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆได้นั้นต้องอาศัยสมองและระบบประสาทเป็นพื้นฐานการรับรู้ รับความรู้สึกจากประสาทสัมผัสทั้งห้า การเชื่อมโยงต่อกันของเซลล์สมองส่วนมากเกิดขึ้นก่อนอายุ ๕ ปี และปฏิสัมพันธ์แรกเริ่มระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ มีผลโดยตรงต่อการสร้างเซลล์สมองและจุดเชื่อมต่อ โดยในช่วง ๓ ปีแรกของชีวิต สมองเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วมาก มีการสร้างเซลล์สมองและจุดเชื่อมต่อขึ้นมามากมาย มีการสร้างไขมัน

หรือมันสมองหุ้มล้อมรอบเส้นใยสมองด้วย พอเด็กอายุ ๓ ปี สมองจะมีขนาดประมาณ ๘๐ % ของสมองผู้ใหญ่ มีเซลล์สมองนับหมื่นล้านเซลล์ เซลล์สมองและจุดเชื่อมต่อเหล่านี้ยังได้รับการกระตุ้นมากเท่าใด การเชื่อมต่อกันระหว่างเซลล์สมองยังมีมากขึ้นและความสามารถทางการคิดยิ่งมีมากขึ้นเท่านั้น ถ้าหากเด็กขาดการกระตุ้นหรือส่งเสริมจากสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม เซลล์สมองและจุดเชื่อมต่อที่สร้างขึ้นมากก็จะหายไป เด็กที่ได้รับความเครียดอยู่ตลอดเวลาจะทำให้ขาดความสามารถที่จะเรียนรู้ อย่างไรก็ตาม ส่วนต่างๆของสมองเจริญเติบโตและเริ่มมีความสามารถในการทำหน้าที่ในช่วงเวลาต่างกัน จึงอธิบายได้ว่าการเรียนรู้ทักษะบางอย่างจะเกิดขึ้นได้ดีที่สุดเฉพาะในช่วงเวลาหนึ่งๆที่เรียกว่า”หน้าต่างของโอกาสการเรียนรู้” ซึ่งเป็นช่วงที่พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูและครูสามารถช่วยให้เด็กเรียนรู้และพัฒนาสิ่งนั้นๆได้ดีที่สุด เมื่อพ้นช่วงนี้ไปแล้วโอกาสนั้นจะฝีกยากหรือเด็กอาจทำไม่ได้เลย เช่น การเชื่อมโยงวงจรประสาทของการมองเห็นและรับรู้ภาพจะต้องได้รับการกระตุ้นทำงานตั้งแต่ ๓ หรือ ๔ เดือนแรกของชีวิตจึงจะมีพัฒนาการตามปกติ ช่วงเวลาของการเรียนภาษาคือ อายุ ๓ – ๕ ปีแรกของชีวิต เด็กจะพูดได้ชัดคล่องและถูกต้อง โดยการพัฒนาจากการพูดเป็นคำๆมาเป็นประโยคและเล่าเรื่องได้ เป็นต้น

๔. แนวคิดเกี่ยวกับสื่อการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่วางไว้ ทำให้สิ่งที่เป็นนามธรรมเข้าใจยากกลายเป็นรูปธรรมที่เด็กเข้าใจและเรียนรู้ได้ง่าย รวดเร็ว เพลิดเพลิน เกิดการเรียนรู้และค้นพบด้วยตนเอง การใช้สื่อการเรียนรู้ต้องปลอดภัยต่อตัวเด็กและเหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ ความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสนใจ และความต้องการของเด็กที่หลากหลาย สื่อประกอบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยควรมีสื่อทั้งที่เป็นประเภท ๒ มิติและ/หรือ ๓ มิติ ที่เป็นสื่อของจริง สื่อธรรมชาติ สื่อที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก สื่อสะท้อนวัฒนธรรม สื่อภูมิปัญญาท้องถิ่น สื่อเพื่อพัฒนาเด็กในด้านต่างๆให้ครบทุกด้าน ทั้งนี้ สื่อต้องเอื้อให้เด็กเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้าโดยการจัดการใช้สื่อสำหรับเด็กปฐมวัยต้องเริ่มต้นจากสื่อของจริง ของจำลอง ภาพถ่าย ภาพโครงร่างและสัญลักษณ์ตามลำดับ

๕. แนวคิดเกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรม เด็กเมื่อเกิดมาจะเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งไม่เพียงแต่จะได้รับอิทธิพลจากการปฏิบัติแบบดั้งเดิมตามประเพณี มรดก และความรู้ของบรรพบุรุษ แต่ยังได้รับอิทธิพลจากประสบการณ์ ค่านิยมและความเชื่อของบุคคลในครอบครัว และชุมชนของแต่ละที่ด้วย บริบทของสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่หรือแวดล้อมตัวเด็กทำให้เด็กแต่ละคนแตกต่างกันไป ครูจำเป็นต้องเข้าใจและยอมรับว่าสังคมและวัฒนธรรมที่แวดล้อมตัวเด็ก มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ การพัฒนาศักยภาพและพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ครูควรต้องเรียนรู้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมของเด็กที่ตนรับผิดชอบ เพื่อช่วยให้เด็กได้รับการพัฒนา เกิดการเรียนรู้และอยู่ในกลุ่มคนที่มาจากพื้นฐานเหมือนหรือต่างจากตนได้อย่างราบรื่นมีความสุข เป็นการเตรียมเด็กไปสู่สังคมในอนาคตกับการอยู่ร่วมกับผู้อื่น การทำงานร่วมกับผู้อื่นที่มีความหลากหลายทางความคิด ความเชื่อและวัฒนธรรมเช่น ความคล้ายคลึงและความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมไทยกับประเทศเพื่อนบ้านเรื่องศาสนา ประเทศ พม่า ลาว กัมพูชาก็จะคล้ายคลึงกับคนไทยในการทำบุญตักบาตร การสวดมนต์ไหว้พระ การให้ความเคารพพระสงฆ์ การทำบุญเลี้ยงพระ การเวียนเทียนเนื่องในวันสำคัญทางศาสนา ประเพณีเข้าพรรษา สำหรับประเทศมาเลเซีย บรูไน อินโดนีเซีย ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลามจึงมีวัฒนธรรมแบบอิสลาม ประเทศฟิลิปปินส์ได้รับอิทธิพลจากคริสต์ศาสนา ประเทศสิงคโปร์และเวียดนามนับถือหลายศาสนา โดยนับถือลัทธิธรรมเนียมแบบจีนเป็นหลัก เป็นต้น

ปรัชญาการศึกษาปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลละมใหม่พัฒนา

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลละมใหม่พัฒนา พัฒนาเด็กอายุ ๒ -๔ ปี บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดู และส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพ ผ่านการเล่น การช่วยเหลือตนเอง มีทักษะในการดำรงชีวิตประจำวัน ด้วยความรัก ความเข้าใจ ของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิต และพัฒนาเด็กให้มีพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

วิสัยทัศน์

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลละมใหม่พัฒนา ภายในปี ๒๕๖๕ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลละมใหม่พัฒนา มุ่งเน้นพัฒนาเด็กอายุ ๒ -๔ ปี ให้มีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญาเหมาะสมกับวัย เน้นให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่น ช่วยเหลือตนเอง ดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และปลูกฝังให้เด็กมีนิสัยการประหยัด เห็นคุณค่าของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชนและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

ภารกิจหรือพันธกิจ

๑. พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาการเด็กปฐมวัยทั้ง ๔ ด้าน อย่างสมดุลและเต็มศักยภาพ
๒. พัฒนาครูและบุคลากรด้านการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านการเล่นที่มีจุดหมายอย่างต่อเนื่อง
๓. ส่งเสริมสนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย
๔. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลายซึ่งสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก โดยนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น มาใช้เสริมสร้างพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก
๕. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

เป้าหมายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลละมใหม่พัฒนา

๑. เด็กปฐมวัยทุกคนได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญาเป็นองค์รวมอย่างสมดุลและมีความสุข
๒. ครูมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านการเล่นโดยใช้กระบวนการวางแผน การปฏิบัติ และการทบทวน
๓. มีสภาพแวดล้อม สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยอย่างพอเพียง
๔. ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

จุดหมาย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการตามวัยเต็มตามศักยภาพ และเมื่อมีความพร้อมในการเรียนรู้ต่อไป จึงกำหนดจุดหมายเพื่อให้เกิดกับเด็กเมื่อเด็กจบการศึกษาในระดับปฐมวัย ดังนี้

๑. มีร่างกายเจริญเติบโตตามวัย แข็งแรง และมีสุขนิสัยที่ดี
๒. มีสุขภาพจิตดี มีสุนทรียภาพ มีคุณธรรม จริยธรรมและจิตใจที่ดีงาม
๓. มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีวินัย และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
๔. มีทักษะการคิด การใช้ภาษาสื่อสาร และการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

พัฒนาการเด็กปฐมวัย

พัฒนาการของเด็กปฐมวัยด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญาแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตามวุฒิภาวะและสภาพแวดล้อมที่เด็กได้รับ พัฒนาการเด็กในแต่ละช่วงวัยอาจเร็วหรือช้าแตกต่างกันไปในเด็กแต่ละคน มีรายละเอียด ดังนี้

๑. พัฒนาการด้านร่างกาย เป็นพัฒนาการที่เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นของร่างกายในด้านโครงสร้างของร่างกาย ด้านความสามารถในการเคลื่อนไหว และด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี รวมถึงการใช้สัมผัสรับรู้ การใช้ตาและมือประสานกันในการทำกิจกรรมต่างๆ เด็กอายุ ๓-๕ ปีมีการเจริญเติบโตรวดเร็ว โดยเฉพาะ

ในเรื่องน้ำหนักและส่วนสูง กล้ามเนื้อใหญ่จะมีความก้าวหน้ามากกว่ากล้ามเนื้อเล็ก สามารถบังคับการเคลื่อนไหวของร่างกายได้ดี มีความคล่องแคล่วว่องไวในการเดิน สามารถวิ่ง กระโดด ควบคุมและบังคับการทรงตัวได้ดี จึงชอบเคลื่อนไหว ไม่หยุดนิ่ง พร้อมทั้งจะออกกำลังและเคลื่อนไหวในลักษณะต่างๆ ส่วนกล้ามเนื้อเล็กและความสัมพันธ์ระหว่างตาและมือยังไม่สมบูรณ์ การสัมผัสหรือการใช้มือมีความละเอียดขึ้น ใช้มือหยิบจับสิ่งของต่างๆ ได้มากขึ้น ถ้าเด็กไม่เครียดหรือกังวลจะสามารถทำกิจกรรมที่พัฒนากล้ามเนื้อเล็กได้ดีและนานขึ้น

๒. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ เป็นความสามารถในการรู้สึกและแสดงความรู้สึกของเด็ก เช่น พอใจ ไม่พอใจ รัก ชอบ สนใจ เกิด โดยที่เด็กรู้จักควบคุมการแสดงออกอย่างเหมาะสมกับวัยและสถานการณ์ เฉลียวกับเหตุการณ์ต่างๆ ตลอดจนการสร้างความรู้สึกที่ดีและการนับถือตนเอง เด็กอายุ ๓-๕ ปีจะแสดงความรู้สึกอย่างเต็มที่ไมปิดบัง ซ่อนเร้น เช่น ดีใจ เสียใจ โกรธแต่จะเกิดเพียงชั่วครู่แล้วหายไปการที่เด็กเปลี่ยนแปลงอารมณ์ง่าย เพราะมีช่วงความสนใจระยะสั้น เมื่อมีสิ่งใดน่าสนใจก็จะเปลี่ยนความสนใจไปตามสิ่งนั้น เด็กวันนี้นักหวาดกลัวสิ่งต่างๆ เช่น ความมืด หรือสัตว์ต่างๆ ความกลัวของเด็กเกิดจากจินตนาการ ซึ่งเด็กว่าเป็นเรื่องจริงสำหรับตน เพราะยังสับสนระหว่างเรื่องปรุงแต่งและเรื่องจริง ความสามารถแสดงอารมณ์ได้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสมกับวัย รวมถึงชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่น เพราะยึดตัวเองเป็นศูนย์กลางน้อยลงและต้องการความสนใจจากผู้อื่นมากขึ้น

๓. พัฒนาการด้านสังคม เป็นความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมครั้งแรกในครอบครัว โดยมีปฏิสัมพันธ์กับพ่อแม่และพี่น้อง เมื่อโตขึ้นต้องไปสถานศึกษา เด็กเริ่มเรียนรู้การติดต่อและการมีสัมพันธ์กับบุคคลนอกครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กในวัยเดียวกัน เด็กได้เรียนรู้การปรับตัวให้เข้าสังคมกับเด็กอื่นพร้อมๆ กับรู้จักร่วมมือในการเล่นกับกลุ่มเพื่อน เจตคติและพฤติกรรมทางสังคมของเด็กจะก่อขึ้นในวัยนี้และจะแฝงแน่นยากที่จะ

เปลี่ยนแปลงในวัยต่อมา ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าพฤติกรรมทางสังคมของเด็กวัยนี้ มี ๒ ลักษณะ คือลักษณะแรก นั้น เป็นความสัมพันธ์กับผู้ใหญ่และลักษณะที่สองเป็นความสัมพันธ์กับเด็กในวัยใกล้เคียงกัน

๔. ด้านสติปัญญา ความคิดของเด็กวัยนี้มีลักษณะยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ยังไม่สามารถเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น เด็กมีความคิดเพียงแต่ว่าทุกคนมองสิ่งต่างๆรอบตัว และรู้สึกต่อสิ่งต่างๆ เหมือนตนเอง ความคิดของตนเองเป็นใหญ่ที่สุด เมื่ออายุ ๔-๕ ปี เด็กสามารถโต้ตอบหรือมีปฏิสัมพันธ์กับวัตถุสิ่งของที่อยู่รอบตัวได้ สามารถจำสิ่งต่างๆ ที่ได้กระทำซ้ำกันบ่อยๆ ได้ดี เรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ดีขึ้น แต่ยังคงอาศัยการรับรู้เป็นส่วนใหญ่ แม้ปัญหาการลองผิดลองถูกจากการรับรู้มากกว่าการใช้เหตุผลความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวพัฒนาอย่างรวดเร็วตามอายุที่เพิ่มขึ้น ในส่วนของพัฒนาการทางภาษา เด็กวัยนี้เป็นระยะเวลาของการพัฒนาภาษาอย่างรวดเร็ว โดยมีการฝึกฝนการใช้ภาษาจากการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในรูปของการพูดคุย การตอบคำถาม การเล่าเรื่อง การเล่านิทานและการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาษาในสถานศึกษา เด็กปฐมวัยสามารถใช้ภาษาแทนความคิดของตนและใช้ภาษาในการติดต่อสัมพันธ์กับคนอื่นได้คำพูดของเด็กวัยนี้ อาจจะทำให้ผู้ใหญ่บางคนเข้าใจว่าเด็กรู้มากแล้วแต่ที่จริงเด็กยังไม่เข้าใจความหมายของคำและเรื่องราวลึกซึ้งนัก

มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

๑.มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สำหรับอายุต่ำกว่า ๓ ปี (๒-๓ ปี)

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับอายุต่ำกว่า ๓ ปี กำหนดคุณลักษณะที่ พึงประสงค์ ดังนี้

๑. พัฒนาการด้านร่างกาย

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ที่ ๑ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ที่ ๒ ใช้อวัยวะของร่างกายได้ประสานสัมพันธ์กัน

๒. พัฒนาการด้านอารมณ์

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ที่ ๓ มีความสุขและแสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับวัย

๓. พัฒนาการด้านสังคม

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ที่ ๔ รับรู้และสร้างปฏิสัมพันธ์ กับบุคคลและสิ่งแวดล้อม รอบตัว

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ที่ ๕ ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย

๔. พัฒนาการด้านสติปัญญา

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ๖ สื่อความหมายและใช้ภาษาได้เหมาะสมกับวัย

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ๗ สนใจเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว

๑.๑ คุณลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๑ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขภาพดี

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	สภาพที่พึงประสงค์
	อายุ ๒ - ๓ ปี
๑.๑ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขภาพดี	๑. มีน้ำหนักตามเกณฑ์ของกรมอนามัย ๒. มีส่วนสูงตามเกณฑ์ของกรมอนามัย ๓. เส้นรอบศีรษะตามเกณฑ์ของกรมอนามัย
๑.๒ มีร่างกายแข็งแรง	๑. มีภูมิต้านทานโรค ไม่ป่วยบ่อย ๒. ขับถ่ายเป็นเวลา ๓. รับประทานอาหารที่เหมาะสมกับวัย ๔. นอนหลับพักผ่อน เหมาะสมกับวัย

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๒ ใช้อวัยวะของร่างกายได้สัมพันธ์กัน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	สภาพที่พึงประสงค์
	อายุ ๒ - ๓ ปี
๒.๒ ใช้กล้ามเนื้อเล็กและประสานสัมพันธ์มือ - ตา ได้เหมาะสมกับวัย	๑. จับสีเทียนแท่งใหญ่เพื่อขีดเขียนได้ ๒. เลียนแบบลากเส้นเป็นวงต่อเนื่องหรือเส้นตรง แนวตั้ง

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๓ มีความสุขและแสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับวัย

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	สภาพที่พึงประสงค์
	อายุ ๒ - ๓ ปี
๓.๑ ร่าเริงแจ่มใส	๑. อารมณ์ดี ๒. ยิ้มแย้มแจ่มใส หัวเราะง่าย ๓. แวตามีความสุข
๓.๒ แสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสมกับวัย	๑. แสดงความภาคภูมิใจเมื่อทำสิ่งต่างๆสำเร็จ ๒. ขอบพูดคำว่า ไม่ แม้เป็นสิ่งที่ต้องการ
๓.๓ สนใจ และมีความสุขกับธรรมชาติสิ่งสวยงามดนตรีและจังหวะการเคลื่อนไหว	๑. ตอบสนองต่อธรรมชาติ อย่างสนุกสนาน ๒. ตอบสนองเสียงเพลง จังหวะดนตรี อย่างสนุกสนาน ๓. ตอบสนองต่อสิ่งสวยงามต่างๆอย่างเพลิดเพลีน สนุกสนาน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๔ รับรู้และสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	สภาพที่พึงประสงค์
	อายุ ๒ - ๓ ปี
๔.๑ ปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมใกล้ตัวได้	๑. การแสดงความเป็นเจ้าของที่เหมาะสม ๒. ขอบออกไปเที่ยวไปเดินเล่น ๓. กลัวตามผู้ใหญ่กลัว
๔.๒ เล่นและร่วมทำกิจกรรมกับผู้อื่นได้ตามวัย	๑. เล่นและร่วมทำกิจกรรมกับผู้อื่นได้ตามวัย ๒. รู้จักการขอและการให้รอคอยช่วงสั้นๆ ๓. เล่นร่วมกับคนอื่นแต่ต่างคนต่างเล่น

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๕ ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	สภาพที่พึงประสงค์
	อายุ ๒ - ๓ ปี
๕.๑ ทำกิจวัตรประจำวันด้วยตนเองได้ตามวัย	๑. ใช้ช้อนตักอาหารเข้าปากได้เอง ๒. ชอบช่วยเหลืองานบ้านง่ายๆ ตีมน้ำจากแก้วได้เอง ๓. ถอดเสื้อและสวมเสื้อโดยมีคนช่วยได้ ๔. บอกรับชัษถ่ายได้

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๖ สื่อความหมายและใช้ภาษาได้เหมาะสมกับวัย

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	สภาพที่พึงประสงค์
	อายุ ๒ - ๓ ปี
๖.๑ รับรู้และเข้าใจความหมายของภาษาได้ตามวัย	๑. ร้องเพลงได้บางคา ๒. สนใจชอบดูหนังสือนิทานภาพ
๖.๒ แสดงออกและ/หรือพูดเพื่อสื่อความหมายได้	๑. พูดคำต่อคำได้ ๒. เลียนแบบคำพูดที่ผู้ใหญ่พูดตามได้ ๓. ถามคำถาม “อะไร” และ “ทำไม” ๔. เรียกชื่อและสิ่งของที่คุ้นเคยได้ ๕. พูดและชี้บอกส่วนต่างๆของร่างกายได้

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๗ สื่อความหมายและใช้ภาษาได้เหมาะสมกับวัย

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	สภาพที่พึงประสงค์
	อายุ ๒ - ๓ ปี
๗.๑ สนใจและเรียนรู้สิ่งต่างๆรอบตัว	๑. อยากเรียนรู้สิ่งต่างๆ ๒. ถามบ่อยถามซ้ำ ๓. จดจ่อต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้ยาวนานขึ้น ๔. ชอบดูหนังสือภาพ/นิทาน ๕. มีช่วงความสนใจกับบางคนอย่างน้อยได้นาน ๓ - ๕ นาที
๗.๒ เรียนรู้ผ่านการเลียนแบบ	๑. เลียนแบบการกระทำผู้ใกล้ชิดหรือเด็กอื่น ๒. พยายามเลียนเสียงต่างๆ
๗.๓ สำรวจโดยใช้ประสาทสัมผัส	๑. สนใจ ค้นหา สำรวจ สิ่งต่างๆ ๒. ต่อภาพ ตัดต่อที่มีชิ้น ๒ - ๔ ชิ้นได้ ๓. ชอบละเลงสีด้วยมือ

๑.๒ สารการเรียนรู้

แนวปฏิบัติการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้โดยพ่อแม่และผู้เลี้ยงดู สำหรับเด็กช่วงอายุ ๒ - ๓ ปี เน้นการจัดประสบการณ์ผ่านการเล่นตามธรรมชาติที่เหมาะสมกับวัยอย่างเป็นองค์รวม ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาโดยจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ และความสามารถตามวัยของเด็ก ทั้งนี้ เด็กในช่วงวัยนี้จะมีพัฒนาการเพิ่มขึ้นมากกว่าในช่วงแรก เด็กมีการพึ่งพาตนเอง แสดงความเป็นตัวของตัวเอง จึงจำต้องคำนึงถึงสารการเรียนรู้ที่ประกอบด้วย ประสบการณ์สำคัญและสาระที่ควรเรียนรู้ ตลอดจนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมเพื่อเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ ในระดับที่สูงขึ้นไป สารการเรียนรู้ สารการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กช่วงอายุ ๒ - ๓ ปี เป็นสื่อกลางในการจัด ประสบการณ์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งจำเป็นต่อการพัฒนาเด็กให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยอาจจัดในรูปแบบหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ หรือเลือกใช้รูปแบบที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย สารการเรียนรู้ประกอบไปด้วย ๒ ส่วน คือ ประสบการณ์สำคัญ และสาระที่ควรเรียนรู้ ดังนี้

๑.๒.๑ ประสบการณ์สำคัญ

เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้เด็กได้ลงมือทำด้วยตนเอง เพื่อพัฒนาเด็ก ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยเฉพาะในระยะแรกเริ่มชีวิตและช่วงระยะปฐมวัย มีความสำคัญเป็นพิเศษ เนื่องจากเป็นรากฐานการพัฒนาก้าวต่อไปของชีวิตเด็กแต่ละคน ตลอดจน เป็นปัจจัยสำคัญกำหนดความสามารถ แรงจูงใจใฝ่เรียนรู้ และความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเอง ของเด็ก ที่จะส่งผลต่อเนื่องจากช่วงวัยเด็กไปสู่วัยรุ่น และวัยผู้ใหญ่ ประสบการณ์จะเกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทุกด้านที่กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้และมีความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ กับสิ่งต่างๆ รอบตัวในวิถีชีวิตของเด็กและในสังคมภายนอก อันจะสั่งสอนเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็น ต่อการเรียนรู้และสามารถพัฒนาต่อเนื่องไปสู่ระดับที่สูงขึ้น ประสบการณ์สำคัญที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ของเด็กนั้น พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดู จำเป็นต้องสนับสนุนให้เด็กได้มีประสบการณ์ตรงด้วยการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า การเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกาย การสร้างความรัก ความผูกพันกับคนใกล้ชิด การปฏิสัมพันธ์กับ ผู้คนและสิ่งต่างๆรอบตัว และการรู้จักใช้ภาษาสื่อความหมาย ดังนั้น การฝึกทักษะต่างๆ ต้องให้เด็กมีประสบการณ์สำคัญผ่านการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันและการเล่น ให้เด็กเกิดการเรียนรู้จากการเลียนแบบ ลองผิดลองถูกสำรวจ ทดลอง และลงมือกระทำจริง การปฏิสัมพันธ์กับวัตถุสิ่งของ บุคคล และธรรมชาติเด็กตามบริบทของสภาพแวดล้อม จำเป็นต้องมีประสบการณ์สำคัญแบบองค์รวมที่ยึดเด็ก เป็นสำคัญ ดังต่อไปนี้

๑) **ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย** เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนาการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก การประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อและระบบประสาท ในการทำกิจวัตรประจำวันหรือทำกิจกรรมต่างๆ การนอนหลับพักผ่อน การดูแลสุขภาพอนามัย และความ ปลอดภัยของตนเอง ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม ประกอบด้วย การเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกาย ตามจังหวะดนตรี การเล่นออกกกำลังกายกลางแจ้งอย่างอิสระ การเคลื่อนไหวและการทรงตัว การประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อและระบบประสาท การเล่นเครื่องเล่นสัมผัส การวาด การเขียน ขีดเขียน การปั้น การฉีก การตัดปะ การดูแลรักษาความสะอาดร่างกาย ของใช้ส่วนตัว และการรักษาความปลอดภัย เป็นต้น

๒) **ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ** เป็นการสนับสนุนให้เด็ก ได้แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกที่เหมาะสมกับวัย มีความสุข ร่าเริง แจ่มใส ได้พัฒนาความรู้สึกที่ดี ต่อตนเอง และความเชื่อมั่นในตนเอง จากการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดู เป็นบุคคลที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการทำให้เด็กรู้สึกเป็นที่รัก อบอุ่น มั่นคง เกิดความรู้สึกปลอดภัย ไว้วางใจ ซึ่งจะส่งผลให้เด็กเกิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและเรียนรู้ที่จะสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม ประกอบด้วย การรับรู้อารมณ์หรือความรู้สึกของตนเอง การแสดง อารมณ์ที่เป็นสุข การควบคุมอารมณ์และการ

แสดงออก การเล่นอิสระ การเล่นบทบาทสมมติ การชื่นชมธรรมชาติ การเพาะปลูกอย่างง่าย การเลี้ยงสัตว์ การฟังนิทาน การร้องเพลง การท่องคาคคล้องจอง การทำศิลปะต่างๆ ตามความสนใจ เป็นต้น

๓) **ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม** เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมต่างๆ รอบตัวในชีวิตประจำวัน ได้ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ และปรับตัว อยู่ในสังคม เด็กควรมีโอกาสได้เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นผู้ใหญ่ เด็กวัยเดียวกันหรือต่างวัย เพศเดียวกันหรือต่างเพศอย่างสม่ำเสมอ ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม ประกอบด้วย การช่วยเหลือตนเองในกิจวัตร ประจำวันตามวัย การเล่นอย่างอิสระ การเล่นรวมกลุ่มกับผู้อื่น การแบ่งปันหรือการให้ การอดทนรอคอยตามวัย การใช้ภาษาบอกความต้องการ การออกไปเล่นนอกบ้าน การไปสวนสาธารณะ การออกไปร่วมกิจกรรมในศาสนสถาน เป็นต้น

๔) **ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา** เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้รับรู้และเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัวในชีวิตประจำวันผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า และการเคลื่อนไหว ได้พัฒนาการใช้ภาษา สื่อความหมายและความคิด รู้จักสังเกตคุณลักษณะต่างๆ ไม่ว่าจะเป็สี ขนาด รูปร่าง รูปทรง ผิวสัมผัส จดจำเรียกสิ่งต่างๆ รอบตัว ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม ประกอบด้วย การตอบคำถามจากการคิด การเชื่อมโยงจากประสบการณ์เดิม การเรียงลำดับเหตุการณ์ การยืดหยุ่นความคิดตามวัย การจดจ่อใส่ใจ การสังเกต วัตถุหรือสิ่งของที่มีสีสนและรูปทรงที่แตกต่างกัน การฟังเสียงต่างๆ รอบตัว การฟังนิทานหรือเรื่องราวสั้นๆ การพูดบอกความต้องการ การเล่าเรื่องราว การสำรวจ และการทดลองอย่างง่ายๆ การคิดวางแผนที่ไม่ซับซ้อน การคิดตัดสินใจหรือคิดแก้ปัญหาเรื่องง่ายๆ ด้วยตนเอง การแสดงความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ เป็นต้น

๑.๒.๒ สารที่ควรเรียนรู้

สารที่จะให้เด็กช่วงอายุ ๒ - ๓ ปี เรียนรู้ ควรเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็กเป็นลำดับแรก แล้วจึงขยายไปสู่เรื่องที่อยู่ใกล้ตัวเด็กเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน เด็กควรได้รับการอบรมเลี้ยงดู และส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับวัย ดังนี้

๑) **เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก** เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อและเพศของตนเอง การเรียกชื่อ ส่วนต่างๆ ของใบหน้าและร่างกาย การดูแลตนเองเบื้องต้นโดยมีผู้ใหญ่ให้การช่วยเหลือ การล้างมือ การขยับถ่าย การรับประทานอาหาร การถอดและสวมใส่เสื้อผ้า การรักษาความปลอดภัย และการนอนหลับพักผ่อน

เรื่องที่ ๑ แรกรับประทับใจ

- ๑.๑ ครูประจำชั้น
- ๑.๒ ของใช้ประจำตัวเด็ก
- ๑.๓ การเก็บของเข้าที่
- ๑.๔ การปฏิบัติตนในการรับประทานอาหาร
- ๑.๕ การปฏิบัติตนในการใช้ห้องน้ำ ห้องส้วม

เรื่องที่ ๒ สมาชิกของหนู

- ๒.๑ ชื่อ- สกุลของตน
- ๒.๒ ชื่อเล่น สัญลักษณ์ของตน
- ๒.๓ ชื่อเล่นของเพื่อน
- ๒.๔ รูปร่าง ลักษณะ หน้าตา
- ๒.๕ นามหน้าชื่อ -เพศ

เรื่องที่ ๓ กฎระเบียบของโรงเรียน

- ๓.๑ การปฏิบัติตนตามข้อตกลง
- ๓.๒ มารยาทในการรับประทานอาหาร

๓.๓ การเก็บอุปกรณ์และเครื่องใช้ในห้องเรียน

๓.๔ การปฏิบัติตนต่อครูและเพื่อน

๓.๕ การใช้ภาษาสุภาพ

เรื่องที่ ๔ หนูช่วยเหลือตนเอง

๔.๑ การล้างหน้า และแปรงฟัน

๔.๒ การอาบน้ำ

๔.๓ การแต่งกาย

๔.๔ การรับประทานอาหาร

๔.๕ การเก็บรักษาสิ่งของ

เรื่องที่ ๕ หนูเล่นเพื่อสุขภาพแข็งแรง

๕.๑ การออกกำลังกาย

๕.๒ การเล่นเครื่องเล่นสนาม

๕.๓ ประโยชน์ของการออกกำลังกาย

๕.๔ การพักผ่อน

๕.๕ ประโยชน์ของการพักผ่อน

เรื่องที่ ๖ ความปลอดภัย

๖.๑ การเล่นอย่างปลอดภัย

๖.๒ การข้ามถนน

๖.๓ การใช้ยา

๖.๔ การใช้เครื่องใช้ไฟฟ้า

๖.๕ การใช้ของแหลมคม

เรื่องที่ ๗ หนูมีมารยาทงาม

๗.๑ มารยาทในการไหว้ผู้ใหญ่

๗.๒ มารยาทในการกราบพระ

๗.๓ มารยาทในการพูด

๗.๔ มารยาทในการรับของ

๗.๕ มารยาทในสังคม

เรื่องที่ ๘ ร่างกายของหนูที่ต้องดูแล

๘.๑ การดูแลรักษาตา

๘.๒ การดูแลรักษาหู

๘.๓ การดูแลรักษาจมูก

๘.๔ การดูแลรักษาปาก

๘.๕ การดูแลรักษามือและเท้า

เรื่องที่ ๙ หนูมีสุขนิสัยที่ดี

๙.๑ การล้างมือ

๙.๒ การแปรงฟัน

๙.๓ การทำความสะอาดเล็บมือ, เล็บเท้า

๙.๔ อาหารดีมีประโยชน์

๙.๕ สุขนิสัยในการขับถ่าย

เรื่องที่ ๑๐ หนูเรียนรู้จากการสัมผัส

- ๑๐.๑ การมอง
- ๑๐.๒ การดม
- ๑๐.๓ การฟัง
- ๑๐.๔ การชิมรส
- ๑๐.๕ การหยิบจับ

๒) เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับบุคคลภายในครอบครัวและบุคคลภายนอกครอบครัว การรู้จักชื่อเรียกหรือสรรพนามแทนตัวของญาติหรือผู้เลี้ยงดู วิธีปฏิบัติกับผู้อื่นอย่างเหมาะสม การตกทายด้วยการไหว้ การเล่นกับพี่น้องในบ้าน การไปเที่ยวตลาดและสถานที่ต่างๆ ในชุมชน การเล่นที่สนามเด็กเล่น การเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา วัฒนธรรม และประเพณี

เรื่องที่ ๑ โรงเรียนของเรา

- ๑.๑ ชื่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- ๑.๒ บุคคลต่างๆภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- ๑.๓ ห้องต่างๆภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- ๑.๔ มุมต่างๆภายในห้องเรียน
- ๑.๕ การรักษาความสะอาด

เรื่องที่ ๒ บ้านของหนู

- ๒.๑ ลักษณะของบ้าน
- ๒.๒ ส่วนประกอบของบ้าน
- ๒.๓ ห้องต่างๆภายในบ้าน
- ๒.๔ ประโยชน์ของบ้าน
- ๒.๕ การดูแลรักษาความสะอาดบ้าน

เรื่องที่ ๓ ครอบครัวสุขสันต์

- ๓.๑ บุคคลในครอบครัว
- ๓.๒ หน้าที่ของบุคคลในครอบครัว
- ๓.๓ การมีส่วนร่วมในครอบครัว
- ๓.๔ การปฏิบัติตนต่อสมาชิกในครอบครัว
- ๓.๕ สิ่งจำเป็นสำหรับครอบครัว

เรื่องที่ ๔ ชุมชนของเรา

- ๔.๑ ชื่อชุมชนที่ตนเองอาศัยอยู่
- ๔.๒ สถานที่สำคัญในชุมชน
- ๔.๓ สิ่งแวดล้อมในชุมชน
- ๔.๔ อาชีพของคนในชุมชน
- ๔.๕ หน้าที่และการมีส่วนร่วมในชุมชน

เรื่องที่ ๕ สถานที่สำคัญในท้องถิ่น

- ๕.๑ สถานีดับเพลิง
- ๕.๒ สถานีตำรวจ
- ๕.๓ โรงพยาบาล
- ๕.๔ ตลาด
- ๕.๕ วัด

เรื่องที่ ๖ เพื่อนหนูที่อยู่ข้างบ้าน

- ๖.๑ ชื่อเพื่อนข้างบ้าน
- ๖.๒ การปฏิบัติตนต่อเพื่อนบ้าน
- ๖.๓ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
- ๖.๔ การร่วมกิจกรรมกับเพื่อนบ้าน
- ๖.๕ การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

เรื่องที่ ๗ จังหวัดของเรา

- ๗.๑ ชื่อจังหวัด
- ๗.๒ คาขวัญของจังหวัดชลบุรี
- ๗.๓ สถานที่สำคัญของจังหวัดชลบุรี
- ๗.๔ ศาสนาที่บุคคลในจังหวัดชลบุรีนับถือ
- ๗.๕ อาชีพของบุคคลในจังหวัดชลบุรี

เรื่องที่ ๘ อาชีพในฝัน

- ๘.๑ ครู / หน้าที่ / การแต่งกาย
- ๘.๒ หมอ / หน้าที่ / การแต่งกาย
- ๘.๓ เจ้าหน้าที่ดับเพลิง / หน้าที่ / การแต่งกาย
- ๘.๔ ตำรวจ / หน้าที่ / การแต่งกาย
- ๘.๕ ช่างนา / หน้าที่ / การแต่งกาย

๒.๒.๓ ธรรมชาติรอบตัว เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับการสำรวจสิ่งต่างๆ ในธรรมชาติรอบตัว เช่น สัตว์ พืช ดอกไม้ ใบไม้ ผ่านการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า การเล่นน้ำเล่นทราย การเลี้ยงสัตว์ต่างๆ ที่ไม่เป็นอันตราย การเดินเล่นในสวน การเพาะปลูกอย่างง่าย

เรื่องที่ ๑ สิ่งแวดล้อมที่ธรรมชาติสร้างขึ้น

- ๑.๑ น้ำ
- ๑.๒ ต้นไม้
- ๑.๓ ดิน หิน ทราย
- ๑.๔ ทะเล
- ๑.๕ ภูเขา

เรื่องที่ ๒ ข้าวแสนอร่อย

- ๒.๑ ข้าวที่เด็กรู้จัก
- ๒.๒ ลักษณะของต้นข้าว
- ๒.๓ สถานที่ปลูกข้าว
- ๒.๔ การนำข้าวมาประกอบอาหาร
- ๒.๕ ประโยชน์ของข้าว

เรื่องที่ ๓ ผักและผลไม้แสนอร่อย

- ๓.๑ ชื่อของผัก และผลไม้
- ๓.๒ รูปร่างลักษณะของผัก และผลไม้
- ๓.๓ รสชาติของผัก และผลไม้
- ๓.๔ วิธีทำผัก และผลไม้ให้สะอาด
- ๓.๕ ประโยชน์ และโทษของผักผลไม้

เรื่องที่ ๔ ดอกไม้หลากสี

- ๔.๑ ชื่อ/รูปร่าง/สี
- ๔.๒ การปลูก
- ๔.๓ การบำรุงรักษา
- ๔.๔ ประโยชน์ของดอกไม้
- ๔.๕ โทษของดอกไม้

เรื่องที่ ๕ ชีวิตน่ารู้

- ๕.๑ สิ่งมีชีวิต
- ๕.๒ สิ่งไม่มีชีวิต
- ๕.๓ ประโยชน์และโทษของสิ่งมีชีวิต
- ๕.๔ ประโยชน์และโทษของสิ่งไม่มีชีวิต
- ๕.๕ การดูแลรักษาสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต

เรื่องที่ ๖ สัตว์น่ารักที่หนูควรรู้จัก

- ๖.๑ สัตว์บก
- ๖.๒ สัตว์น้ำ
- ๖.๓ สัตว์เลี้ยง
- ๖.๔ สัตว์ป่า
- ๖.๕ สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ

เรื่องที่ ๗ ผีเสื้อน้อยแสนขยัน

- ๗.๑ รูปร่าง ลักษณะ ของผีเสื้อ
- ๗.๒ ที่อยู่อาศัยของผีเสื้อ
- ๗.๓ อาหารของผีเสื้อ
- ๗.๔ ประโยชน์ของผีเสื้อ
- ๗.๕ โทษของผีเสื้อ

เรื่องที่ ๘ ปลาแสนสวย

- ๘.๑ รูปร่าง ลักษณะ ของปลา
- ๘.๒ ที่อยู่อาศัยของปลา
- ๘.๓ อาหารของปลา
- ๘.๔ วงจรชีวิตของปลา
- ๘.๕ ประโยชน์/โทษ ของปลา

เรื่องที่ ๙ ต้นไม้แสนรัก

- ๙.๑ ชื่อของต้นไม้
- ๙.๒ รูปร่าง ลักษณะ สี
- ๙.๓ การบำรุงรักษาต้นไม้
- ๙.๔ ประโยชน์ของต้นไม้
- ๙.๕ โทษของต้นไม้

เรื่องที่ ๑๐ วันคืน - ขึ้นอุรา

- ๑๐.๑ ความหมายของกลางวัน/กลางคืน
- ๑๐.๒ ปรากฏการณ์ในเวลากลางวัน
- ๑๐.๓ การปฏิบัติตนในเวลากลางวัน

๑๐.๔ ปรากฏการณ์ในเวลากลางคืน

๑๐.๕ การปฏิบัติตนในเวลากลางคืน

เรื่องที่ ๑๑ ฤดูกาล

๑๑.๑ ฤดูร้อน

๑๑.๒ ฤดูฝน

๑๑.๓ ฤดูหนาว

๑๑.๔ การปฏิบัติตามฤดูกาล

๑๑.๕ การเกิดปรากฏการณ์ตามธรรมชาติ

๒.๒.๔ สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อของเล่นของใช้ที่อยู่รอบตัว การเชื่อมโยง ลักษณะ หรือคุณสมบัติอย่างง่ายๆ ของสิ่งต่างๆ ที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก เช่น สี รูปร่าง รูปทรง ขนาด ผิวสัมผัส การอบรมเลี้ยงดูและการจัดประสบการณ์

เรื่องที่ ๑ สิ่งแสนสวยรอบตัวหนูมีสีต่างๆ

๑.๑ สีที่ผู้เรียนรู้จัก

๑.๒ สีที่ได้จากธรรมชาติ

๑.๓ ประเภทของสี

๑.๔ แม่สีและการผสมสี

๑.๕ ประโยชน์และโทษของสี

เรื่องที่ ๒ เครื่องมือเครื่องใช้

๒.๑ เครื่องมือเครื่องใช้ในห้องเรียน

๒.๒ เครื่องมือเครื่องใช้ในบ้าน

๒.๓ เครื่องมือเครื่องใช้ในการเกษตร

๒.๔ เครื่องมือเครื่องใช้ในการก่อสร้าง

๒.๕ การเก็บรักษา / ประโยชน์ / โทษ

เรื่องที่ ๓ การสื่อสาร

๓.๑ ความหมายของการสื่อสาร

๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการสื่อสาร

๓.๓ วิธีการสื่อสาร

๓.๔ มารยาทในการสื่อสาร

๓.๕ ประโยชน์ของการสื่อสาร

เรื่องที่ ๔ วิทยาศาสตร์น่ารู้

๔.๑ แสง

๔.๒ เสียง

๔.๓ แม่เหล็ก

๔.๔ แวนชยาย

๔.๕ อากาศ

เรื่องที่ ๕ สิ่งแวดล้อมที่คนสร้างขึ้น

๕.๑ บ้านที่อยู่อาศัย

๕.๒ เครื่องมือเครื่องใช้

๕.๓ ถนน

๕.๔ สวนสาธารณะ

๕.๕ สถานที่ท่องเที่ยว

เรื่องที่ ๖ นักคิดรุ่นจิ๋ว

๖.๑ รูปทรงเรขาคณิต

๖.๒ การตวง

๖.๓ การเรียงลำดับ

๖.๔ การเปรียบเทียบ

๖.๕ ค่าของเงิน

เรื่องที่ ๗ การเดินทางทั่วไทย

๗.๑ ความหมายของคมนาคม

๗.๒ ประเภทของคมนาคม

๗.๓ การปฏิบัติตนในการใช้ยานพาหนะ

๗.๔ ประโยชน์ของคมนาคม

๗.๕ โทษการใช้ยานพาหนะ

เรื่องที่ ๘ ทักษะการดำรงชีวิต คุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์ สุจริต

๘.๑ เศรษฐกิจพอเพียง

๘.๒ โตไปไม่โกง/ต้านทุจริต

การอบรมเลี้ยงดูและการจัดประสบการณ์ สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ได้พัฒนาทั้งด้านร่างกายอารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา สามารถจัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น การอบรมเลี้ยงดูและการจัดประสบการณ์ ควรคำนึงถึงสิ่งสำคัญต่อไปนี้

๑. อบรมเลี้ยงดูเด็กและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นเด็กเป็นสำคัญ
๒. ตระหนักและสนับสนุนสิทธิขั้นพื้นฐานที่เด็กพึงได้รับ
๓. ปฏิบัติตนต่อเด็กด้วยความรัก ความเข้าใจ และใช้เหตุผล
๔. ส่งเสริมพัฒนาการเด็กอย่างสมดุลครบทุกด้าน
๕. ปลูกฝังระเบียบวินัย คุณธรรม และวัฒนธรรมไทย
๖. ใช้ภาษาที่เหมาะสมกับความสามารถและการเรียนรู้ของเด็ก
๗. สนับสนุนการเล่นตามธรรมชาติของเด็ก

๑.๓ โครงสร้างเวลาเรียน

การกำหนดเวลาเรียน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลละลมใหม่พัฒนา จัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ตาม มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การปกครอง กำหนดให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องจัดเวลาเรียนไม่น้อยกว่า ๒๐๐ วันทำการ โดยแบ่งเป็น ๒ ภาคเรียน ใน ๑ ปีการศึกษา

๒. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลละลมใหม่พัฒนา (สำหรับเด็กอายุ ๓ -๔ ปี)

มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ กำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับเด็กอายุ ๓-๖ ปี จำนวน ๑๒ มาตรฐาน ดังนี้

๑. พัฒนาการด้านร่างกาย

๑) ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี

๒) กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสาน

สัมพันธ์กัน

๒. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ

- ๑) มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข
- ๒) ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

๓. พัฒนาการด้านสังคม

- ๑) มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม
- ๒) มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- ๓) รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย
- ๔) อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๔. พัฒนาการด้านสติปัญญา

- ๑) ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
- ๒) มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้
- ๓) มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
- ๔) มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้

เหมาะสมกับวัย

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

พัฒนาการด้านร่างกาย

มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๑ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	หมายเหตุ
	อายุ ๓ -๔ ปี	
ตัวบ่งชี้ที่ ๑.๑ มีน้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์	๑. มีน้ำหนักตามเกณฑ์ของกรมอนามัย ๒. มีส่วนสูงตามเกณฑ์ของกรมอนามัย	
ตัวบ่งชี้ที่ ๑.๒ มีสุขภาพอนามัย สุขนิสัยที่ดี	๑. ยอมรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ และดื่มน้ำ ที่สะอาดเมื่อมีผู้ชี้แนะ ๒. ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วม เมื่อมีผู้ชี้แนะ ๓. นอนพักผ่อนเป็นเวลา ๔. ออกกำลังกายเป็นเวลา	
ตัวบ่งชี้ที่ ๑.๓ รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น	๑. เล่นและทำกิจกรรมอย่างปลอดภัยเมื่อมีผู้ชี้แนะ	

มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๒ กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่ว และประสานสัมพันธ์กัน

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	หมายเหตุ
	อายุ ๓ -๔ ปี	
ตัวบ่งชี้ที่ ๒.๑ เคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่วประสานสัมพันธ์และทรงตัวได้	๑. เดินตามแนวที่กำหนดให้ ๒. กระโดดสองขาขึ้นลงอยู่กับที่ได้ ๓. วิ่งแล้วหยุดได้ ๔. รับลูกบอลโดยใช้มือและลาตัวช่วย	
ตัวบ่งชี้ที่ ๒.๒ ใช้มือ – ตาประสานสัมพันธ์กัน มีทักษะในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก	๑. ใช้กรรไกรตัดกระดาษจากกันโดยใช้มือ เดียว ๒. เขียนรูปร่างกลมตามแบบได้ ๓. ร้อยวัสดุที่มีรูขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางขนาด ๑ ซม.ได้	

พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ

มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๓ มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	หมายเหตุ
	อายุ ๓ - ๔ ปี	
ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๑ แสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม	๑. แสดงอารมณ์ความรู้สึกได้เหมาะสมกับบางสถานการณ์	
ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๒ มีความรู้สึกที่ดี ต่อบุคคลและผู้อื่น	๑. กล้าพูด กล้าแสดงออก ๒. แสดงความพอใจในผลงาน	

มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๔ ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	หมายเหตุ
	อายุ ๓ -๔ ปี	
ตัวบ่งชี้ที่ ๔.๑ สนใจ มีความสุขและแสดงออกผ่านงานศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว	๑. สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านงานศิลปะ ๒. สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านเสียงเพลง ดนตรี ๓. สนใจ มีความสุข และแสดงท่าทาง/เคลื่อนไหว ประกอบ เพลง จังหวะ และดนตรี	

มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๕ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	หมายเหตุ
	อายุ ๓ -๔ ปี	
ตัวบ่งชี้ที่ ๕.๑ ชื่อสัตย์สุจริต	๑. บอกหรือชี้ได้ว่าสิ่งใดเป็นของตนเอง และสิ่งใด เป็น ของผู้อื่น	
ตัวบ่งชี้ที่ ๕.๒ มีความเมตตากรุณา มีน้ำใจ และ ช่วยเหลือแบ่งปัน	๑. แสดงความรักเพื่อน และมีเมตตาสัตว์เลี้ยง ๒. แบ่งปันผู้อื่นได้เมื่อมีผู้ชี้แนะ	
ตัวบ่งชี้ที่ ๕.๓ มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น	๑. แสดงสีหน้าหรือท่าทางรับรู้ความรู้สึกผู้อื่น	
ตัวบ่งชี้ที่ ๕.๔ มีความรับผิดชอบ	๑. ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จเมื่อมีผู้ช่วย เหลือ	

พัฒนาการด้านสติปัญญา

มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๖ มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	หมายเหตุ
	อายุ ๓ -๔ ปี	
ตัวบ่งชี้ที่ ๖.๑ ช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติ กิจวัตรประจำวัน	๑. แต่งตัวโดยมีผู้ช่วยเหลือ ๒. รับประทานอาหารด้วยตนเอง ๓. ใช้ห้องน้ำห้องส้วมโดยมีผู้ช่วยเหลือ	
ตัวบ่งชี้ที่ ๖.๒ มีวินัยในตนเอง	๑. เก็บของเล่นของใช้เข้าที่เมื่อมีผู้ชี้แนะ ๒. เข้าแถวตามลำดับก่อนหลังได้เมื่อมีผู้ชี้แนะ	
ตัวบ่งชี้ที่ ๖.๓ ประหยัดและพอเพียง	๑. ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัด และพอเพียง เมื่อมี ผู้ชี้แนะ	

มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๗ รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	หมายเหตุ
	อายุ ๓ -๔ ปี	
ตัวบ่งชี้ที่ ๗.๑ ดูแลรักษาธรรมชาติ และ สิ่งแวดล้อม	๑. มีส่วนร่วมดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เมื่อมี ผู้ช่วยเหลือ ๒. ทิ้งขยะได้ถูกที่	
ตัวบ่งชี้ที่ ๗.๒ มีมารยาทตามวัฒนธรรมไทย และรักความเป็นไทย	๑. ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยได้เมื่อมีผู้ชี้แนะ ๒. กล่าวคำขอบคุณ และขอโทษเมื่อมีผู้ชี้แนะ ๓. หยุดยืนเมื่อได้ยินเพลงชาติไทย และเพลง สรรเสริญ พระบารม	

มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๘ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	หมายเหตุ
	อายุ ๓ -๔ ปี	
ตัวบ่งชี้ที่ ๘.๑ ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล	๑. เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่แตกต่างไปจากตน	
ตัวบ่งชี้ที่ ๘.๒ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น	๑. เล่นร่วมกับเพื่อน ๒. ยิ้มหรือทักทายผู้ใหญ่และบุคคลที่คุ้นเคยเมื่อมีผู้ชี้แนะ	
ตัวบ่งชี้ที่ ๘.๓ ปฏิบัติตนเบื้องต้นในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม	๑. ปฏิบัติตามข้อตกลงเมื่อมีผู้ชี้แนะ ๒. ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามเมื่อมีผู้ชี้แนะ ๓. ยอมรับการประนีประนอมแก้ไขปัญหาเมื่อมีผู้ชี้แนะ	

มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๙ ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	หมายเหตุ
	อายุ ๓ -๔ ปี	
ตัวบ่งชี้ที่ ๙.๑ สนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ	๑. ฟังผู้อื่นพูดจนจบ พูดโต้ตอบเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง ๒. เล่าเรื่องด้วยประโยคสั้น ๆ	
ตัวบ่งชี้ที่ ๙.๒ อ่าน เขียนภาพ และสัญลักษณ์ได้	๑. อ่านภาพ และพูดข้อความ ด้วยภาษาของตน ๒. เขียน ชีต เขียน อย่างมีทิศทาง	

มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๑๐ มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	หมายเหตุ
	อายุ ๓ -๔ ปี	
ตัวบ่งชี้ที่ ๑๐.๑ มีความสามารถในการคิดรวบยอด	๑. บอกลักษณะของสิ่งต่าง ๆ จากการสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส ๒. จับคู่หรือเปรียบเทียบสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ลักษณะ หรือหน้าที่ การใช้งานเพียงลักษณะเดียว ๓. คัดแยกสิ่งต่างๆ ตามลักษณะ หรือหน้าที่การใช้งาน ๔. เรียงลำดับสิ่งของหรือเหตุการณ์อย่างน้อย ๓ ลำดับ	
ตัวบ่งชี้ที่ ๑๐.๒ มีความสามารถในการคิดเชิงเหตุผล	๑. ระบุผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำเมื่อ มีผู้ชี้แนะ ๒. คาดเดา หรือคาดคะเนสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้น	
ตัวบ่งชี้ที่ ๑๐.๓ มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหา และตัดสินใจ	๑. ตัดสินใจในเรื่องง่าย ๆ ๒. แก้ปัญหาทดลองผิดลองถูก	

มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๑๑ จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	หมายเหตุ
	อายุ ๓ -๔ ปี	
ตัวบ่งชี้ที่ ๑๑.๑ ทำงานศิลปะตามจินตนาการและ ความคิดสร้างสรรค์	๑. สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิดความรู้สึกของ ตนเอง	
ตัวบ่งชี้ที่ ๑๑.๒ แสดงท่าทาง / เคลื่อนไหวตาม จินตนาการอย่างสร้างสรรค์	๑. เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อสื่อสารความคิดความรู้สึกของ ตนเอง	

มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๑๒ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีความสามารถในการ
แสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	หมายเหตุ
	อายุ ๓ -๔ ปี	
ตัวบ่งชี้ที่ ๑๒.๑ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้	๑. สนใจฟังหรืออ่านหนังสือด้วยตนเอง ๒. กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม	
ตัวบ่งชี้ที่ ๑๒.๒ มีความสามารถในการแสวงหา ความรู้	๑. ค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่าง ๆ ตามวิธีการที่มีผู้ ชี้แนะ ๒. ใช้ประโยคคำถามว่า “ใคร” “อะไร” ในการค้นหา คำตอบ	

๒.๑ สารการเรียนรู้

สารการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุ ๓-๔ ปี เป็นสื่อกลางใน
การจัดประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งจำเป็น
ต่อการพัฒนาเด็กให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยอาจจัดในรูปแบบหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ หรือเลือกรูปแบบ
ที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย สารการเรียนรู้ ประกอบไปด้วย ๒ ส่วน คือ ประสบการณ์สำคัญ และสาระที่ควร
เรียนรู้ ดังนี้

๒.๑.๑ ประสบการณ์สำคัญ ประสบการณ์สำคัญ เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้เด็ก
ได้ลงมือทำด้วยตนเอง เพื่อพัฒนาเด็กทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยเฉพาะระยะแรก
เริ่มชีวิต และช่วงระยะปฐมวัยมีความสำคัญเป็นพิเศษ เนื่องจากเป็นรากฐานของพัฒนาการก้าวต่อไปของชีวิตเด็ก
แต่ละคน ตลอดจนเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดความสามารถ แรงจูงใจ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน และความกระตือรือร้นในการ
พัฒนาตนเองของเด็ก ที่จะส่งผลต่อเนื่องจากช่วงวัยเด็กไปสู่วัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ ประสบการณ์สำคัญจะเกี่ยวข้องกับ
การจัดสภาพแวดล้อมทุกด้านที่กระตุ้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้ และมีความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับสิ่ง
ต่าง ๆ รอบตัวในวิถีชีวิตของเด็ก และในสังคมภายนอก อันจะส่งผลเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ และ
สามารถพัฒนาต่อเนื่องไปสู่ระดับที่สูงขึ้น

ประสบการณ์สำคัญที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และ สติปัญญา ของเด็กนั้น พ่อแม่
หรือผู้เลี้ยงดูจำเป็นต้องสนับสนุนให้เด็กมีประสบการณ์ตรงด้วยการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า การเคลื่อนไหวส่วนต่าง
ๆ ของร่างกาย การสร้างความรักความผูกพันกับคนใกล้ชิด การปฏิสัมพันธ์

กับผู้คนและสิ่งต่าง ๆ รอบตัว และการรู้จักใช้ภาษาสื่อความหมาย ดังนั้น การฝึกทักษะต่าง ๆ ต้องให้ได้ก็มี ประสบการณ์สำคัญผ่านการปฏิบัติกิจกรรมประจำวัน และการเล่น ให้เด็กเกิดการเรียนรู้จากการเลียนแบบ ลองผิด ลองถูก สำนวณ ทดลอง และลงมือกระทำจริง การปฏิสัมพันธ์กับวัตถุสิ่งของ บุคคล และธรรมชาติรอบตัวเด็กตาม บริบทของสภาพแวดล้อม จำเป็นต้องมีการจัดประสบการณ์สำคัญแบบองค์รวมที่ยึดเด็กเป็นสำคัญ ดังต่อไปนี้

๑) ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย

เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก การประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อและระบบประสาท ในการทำกิจกรรมประจำวันหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ การสนับสนุนให้เด็กมีโอกาสดูแลสุขภาพและสุขอนามัย สุขนิสัย และรักษาความปลอดภัยของตนเอง ดังนี้

ด้านร่างกาย	ประสบการณ์สำคัญ
กล้ามเนื้อใหญ่	-การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ -การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ -การเคลื่อนไหวพร้อมวัสดุอุปกรณ์ -การเคลื่อนไหวที่ใช้การประสานสัมพันธ์ของการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ในการขว้าง การจับ การโยน การเตะ -การเล่นเครื่องเล่นสนามอย่างอิสระ
การใช้กล้ามเนื้อเล็ก	-การเล่นเครื่องเล่นสัมผัสและการสร้างจากแท่งไม้บล็อก -การเขียนภาพและการเล่นกับสี -การปั้น -การประดิษฐ์สิ่งต่างๆ ด้วย เศษวัสดุ -การหยิบจับ การใช้กรรไกร การฉีก การตัด การปะ การร้อยวัสดุ
การรักษาสุขภาพอนามัยส่วนตัว	-การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย สุขนิสัยที่ดีในกิจวัตรประจำวัน
การรักษาความปลอดภัย	-การปฏิบัติตนให้ปลอดภัยในกิจวัตรประจำวัน -การฟังนิทาน เรื่องราว เหตุการณ์ เกี่ยวกับการป้องกันและรักษาความปลอดภัย - การเล่นเกมบทบาทสมมติเหตุการณ์ต่างๆ
การตระหนักรู้เกี่ยวกับร่างกายตนเอง	-การเคลื่อนไหวโดยควบคุมตนเองไปในทิศทางระดับ และพื้นที่ -การเคลื่อนไหวข้ามสิ่งกีดขวาง

๒) ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ

เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์ และความรู้สึกที่เหมาะสมกับวัย มีความสุข ร่าเริง แจ่มใส ได้พัฒนาความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง และความเชื่อมั่นในตนเอง ตระหนักลักษณะพิเศษเฉพาะที่เป็นอัตลักษณ์ความเป็นตัวของตัวเอง มีความสุข ร่าเริง แจ่มใสการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ได้พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม สุขุทรียภาพ ความรู้ที่ดี ต่อตนเอง และมีความเชื่อมั่นต่อตนเองขณะปฏิบัติกิจกรรมต่างๆดังนี้

ด้านอารมณ์ จิตใจ	ประสบการณ์สำคัญ
สุขุทรียภาพ ดนตรี	-การฟังเพลง การร้องเพลง และแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบเสียงดนตรี -การเล่นเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ -การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี -การเล่นบทบาทสมมติ -การทำกิจกรรมศิลปะต่างๆ -การสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม
การเล่น	-การเล่นอิสระ -การเล่นรายบุคคล กลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ -การเล่นตามมุมประสบการณ์ -การเล่นนอกห้องเรียน
คุณธรรม จริยธรรม	-การปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่นับถือ -การฟังนิทานเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม -การร่วมสนทนา และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเชิงจริยธรรม
การแสดงออกทางอารมณ์	- การพูดสะท้อนความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น - การเล่นบทบาทสมมติ - การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี - การร้องเพลง - การทำงานศิลปะ
การมีอัตลักษณ์เฉพาะตนเองและเชื่อว่าตนเองมีความสามารถ	-การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆตามความสามารถของตนเอง
การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น	- การแสดงความยินดีเมื่อผู้อื่นมีความสุข เห็นใจเมื่อผู้อื่นเศร้า หรือเสียใจ และการช่วยเหลือ ปลอดภัย เมื่อผู้อื่นได้รับบาดเจ็บ

๓) ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม

เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมต่างๆ รอบตัว จากการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ผ่านการเรียนรู้ทางสังคม เช่น การเล่น การทำงานกับผู้อื่น การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน และการแก้ปัญหาข้อขัดแย้งต่างๆ

ด้านสังคม	ประสบการณ์สำคัญ
การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน	-การช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน -การปฏิบัติตนตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
การดูแลรักษาธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	-การมีส่วนร่วมรับผิดชอบดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน -การใช้วัสดุและสิ่งของเครื่องใช้อย่างคุ้มค่า -การทำงานศิลปะที่นำวัสดุหรือสิ่งของเครื่องใช้ที่ใช้แล้วมาใช้ซ้ำหรือแปรรูปแล้วนำกลับมาใช้ใหม่ -การเพาะปลูกและดูแลต้นไม้ -การเลี้ยงสัตว์ -การสนทนาข่าวและเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวัน
การปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย	-การเล่นบทบาทสมมติการปฏิบัติตนในความเป็นคนไทย -การปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมท้องถิ่นที่อาศัย และประเพณีไทย -การประกอบอาหาร -การศึกษานอกสถานที่ -การละเล่นพื้นบ้านของไทย
การมีปฏิสัมพันธ์ มีวินัย มีส่วนร่วม และบทบาทสมาชิกของสังคม	-การร่วมกำหนดข้อตกลงของห้องเรียน -การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน -การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ -การดูแลห้องเรียนร่วมกัน -การร่วมกิจกรรมวันสำคัญ
การเล่นและการทำงานแบบร่วมมือร่วมใจ	-การร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น -การเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น -การทำศิลปะแบบร่วมมือ
การแก้ปัญหาคาการขัดแย้ง	-การมีส่วนร่วมในการเลือกวิธีการแก้ปัญหา -การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาคาความขัดแย้ง
การยอมรับในความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล	-การเล่นหรือทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มเพื่อน

๔) ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา

เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้รับรู้และเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัวผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม บุคคล และสื่อต่างๆ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กพัฒนาการใช้ภาษา จินตนาการความคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา การคิดเชิงเหตุผล การคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ รอบตัว และมีความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์ที่เป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

ด้านสติปัญญา	ประสบการณ์สำคัญ
การใช้ภาษา	<ul style="list-style-type: none"> -การฟังเสียงต่างๆในสิ่งแวดล้อม -การฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำ -การฟังเพลง นิทาน คาคล้องจอง บทร้อยกลอง หรือเรื่องราวต่างๆ -การพูดแสดงความคิด ความรู้สึก และความต้องการ -การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเองหรือพูดเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง -การพูดอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ -การพูดอย่างสร้างสรรค์ในการเล่น การกระทำต่างๆ -การร้องหว่าที่เหมาะสมในการพูด -การพูดเรียงลำดับคำเพื่อใช้ในการสื่อสาร -การอ่านหนังสือภาพ นิทาน หลากหลายประเภท/รูปแบบ -การอ่านอย่างอิสระตามลาฟัง การอ่านร่วมกัน การอ่านโดยมีผู้ชี้แนะ -การเห็นแบบอย่างของการอ่านที่ถูกต้อง -การสังเกตทิศทาง การอ่านตัวอักษร คำ และข้อความ -การอ่านและชี้ข้อความโดยกวาดสายตามบรรทัดจากซ้ายไปขวาจากบนลงล่าง -การสังเกตตัวอักษรในชื่อของตน หรือคำคุ้นเคย -การสังเกตตัวอักษรที่ประกอบเป็นคำผ่านการอ่านหรือเขียนของผู้ใหญ่ -การคาดเดาคำ วลี หรือประโยค ที่มีโครงสร้างซ้ำๆกัน จากนิทาน เพลง คาคล้องจอง -การเล่นเกมทางภาษา -การเห็นแบบอย่างของการเขียนที่ถูกต้อง -การเขียนร่วมกันตามโอกาสและการเขียนอิสระ -การเขียนคำที่มีความหมายกับตัวเอง/คำคุ้นเคย -การคิดสะกดคำ และเขียนเพื่อสื่อความหมายด้วยตนเองอย่างอิสระ

ด้านสติปัญญา	ประสบการณ์สำคัญ
<p>การคิดรวบยอด การคิดเชิงเหตุผล การตัดสินใจ และแก้ปัญหา</p>	<ul style="list-style-type: none"> -การสังเกตลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ โดยใช้ประสาทสัมผัสอย่างเหมาะสม -การสังเกตสิ่งต่างๆและสถานที่จากมุมมองที่ต่างกัน -การบอกและแสดงตำแหน่ง ทิศทาง และระยะทางของสิ่งต่างๆ ด้วยการกระทำ ภาพวาด และรูปภาพ -การเล่นกับสื่อต่างๆ เป็นทรงกลม ทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก ทรงกระบอก กรวย -การคัดแยก การตัดกลุ่ม และการจำแนกสิ่งต่างๆ ตามลักษณะ และรูปร่าง รูปทรง -การต่อของชิ้นเล็กเติมในชิ้นใหญ่ให้สมบูรณ์ และการแยกชิ้นส่วน -การทำซ้ำ การต่อเติม การสร้างแบบรูป -การนับและแสดงจำนวนของสิ่งต่างๆในชีวิตประจำวัน -การเปรียบเทียบและเรียงลำดับจำนวนของสิ่งต่างๆ -การรวมและแยกสิ่งต่างๆ -การบอกและแสดงอันดับที่ของสิ่งต่างๆ -การชั่ง ตวง วัดสิ่งต่างๆโดยใช้เครื่องมือและหน่วยที่ไม่ใช่หน่วยมาตรฐาน -การจับคู่ การเปรียบเทียบ และการเรียงลำดับสิ่งต่างๆ ตามลักษณะความยาว/ความสูง น้ำหนัก ปริมาตร -การบอกและเรียงลำดับกิจกรรมหรือเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน -การใช้ภาษาทางคณิตศาสตร์กับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน -การอธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำ -การคาดเดาหรือการคาดคะเน สิ่งที่น่าจะเกิดขึ้นอย่างมีเหตุผล -การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นจากข้อมูลอย่างมีเหตุผล -การตัดสินใจและมีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ปัญหา
<p>จินตนาการความคิดสร้างสรรค์</p>	<ul style="list-style-type: none"> -การรับรู้ และแสดงความคิดเห็นความรู้สึกผ่านสื่อ วัสดุ ของเล่น และชิ้นงาน -การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านภาษา ท่าทาง การเคลื่อนไหว และศิลปะ -การสร้างสรรคชิ้นงานโดยใช้รูปร่าง รูปทรง จากวัสดุที่หลากหลาย

ด้านสติปัญญา	ประสบการณ์สำคัญ
เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการแสวงหาความรู้	-การสำรวจสิ่งต่างๆและแหล่งเรียนรู้รอบตัว -การตั้งคำถามในเรื่องที่สนใจ -การสืบเสาะหาความรู้เพื่อค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่างๆ -การมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูลและนำเสนอข้อมูลจากการสืบเสาะหาความรู้ในรูปแบบต่างๆและแผนภูมิอย่างง่าย

๒.๒ สารที่ควรเรียนรู้

สารในส่วนนี้กำหนดเฉพาะหัวข้อไม่มีรายละเอียด ทั้งนี้ เพื่อประสงค์ให้ผู้สอนสามารถกำหนดรายละเอียดขึ้นเองให้สอดคล้องกับวัย ความต้องการความสนใจของเด็กอาจยืดหยุ่นเนื้อหาได้โดยคำนึงถึงประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริงของเด็ก ผู้สอนสามารถนำสารที่ควรเรียนรู้มาบูรณาการ จัดประสบการณ์ต่างๆให้ง่ายต่อการเรียนรู้ ไม่ได้ประสงค์ให้เด็กท่องจำเนื้อหา แต่ต้องการให้เด็กเกิดแนวคิดหลังจากนำสารการเรียนรู้ มาจัดประสบการณ์ให้เด็ก เพื่อให้บรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ และเป็นแนวทางช่วยผู้สอนกำหนดรายละเอียดและความยากง่ายของเนื้อหาให้เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กสารที่ควรเรียนรู้ประกอบด้วย

๒.๒.๑ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เด็กควรรู้จักชื่อ นามสกุล รูปร่างหน้าตา รู้จักอวัยวะต่างๆ วิธีระมัดระวังร่างกายให้สะอาด ปลอดภัย และมีสุขภาพอนามัยที่ดี การรับประทานอาหารที่เป็นประโยชน์ การระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองจากผู้อื่นและภัยใกล้ตัว รวมทั้งการปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย การรู้จักความเป็นมาของตนเองและครอบครัว การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน การเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น การรู้จักแสดงความคิดเห็นของตนเองและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การกำกับตนเอง การเล่นและทำสิ่งต่างๆด้วยตนเองตามลาพังหรือกับผู้อื่น การตระหนักรู้เกี่ยวกับตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง การสะท้อนการรับรู้อารมณ์และความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกอย่างเหมาะสม การแสดงมารยาทที่ดี การมีคุณธรรมจริยธรรม

๒.๒.๒ เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับครอบครัว สถานศึกษา ชุมชน และบุคคลต่างๆ ที่เด็กต้องเกี่ยวข้องหรือใกล้ชิด และมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน สถานที่สำคัญ วันสำคัญ อาชีพของคนในชุมชน ศาสนา แหล่งวัฒนธรรมในชุมชน สัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย และการปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่น และความเป็นไทย หรือแหล่งเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นอื่นๆ

๒.๒.๓ ธรรมชาติรอบตัว เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อ ลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของมนุษย์ สัตว์ พืช ตลอดจนการรู้จักเกี่ยวกับดิน น้ำ ท้องฟ้า สภาพอากาศ ภัยธรรมชาติ และพลังงานในชีวิตประจำวันสิ่งแวดล้อมเด็ก รวมทั้งการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการรักษาสาธารณสุขสมบัติ

๒.๒.๔ สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายในชีวิตประจำวัน ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการใช้หนังสือและตัวหนังสือ รู้จักชื่อ ลักษณะ สี ผิวสัมผัส ขนาด รูปร่าง รูปทรง ปริมาตร น้ำหนัก จำนวน ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆรอบตัว เวลา เงิน ประโยชน์ การใช้งาน และการเลือกใช้สิ่งของเครื่องใช้ ยานพาหนะ การคมนาคม เทคโนโลยีและการสื่อสารต่างๆ ที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวันอย่างประหยัด ปลอดภัยและรักษาสิ่งแวดล้อม ทักษะการดำรงชีวิต คุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์ สุจริต ใช้หลักการเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักในการดำรงชีวิตและมีจิตสำนึกต่อไปไม่ไกล/ด้านทุจริต

๓. โครงสร้างเวลาเรียน

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลละมใหม่พัฒนา สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลละมใหม่พัฒนา กำหนดโครงสร้างเวลาในการจัดการศึกษาให้กับเด็กปฐมวัย (สำหรับเด็กอายุ ๓-๔ ปี) โดยแบ่งออกเป็น ๒ ภาคเรียน ใน ๑ ปีการศึกษา โดยมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า ๒๐๐ วันทำการ (ภาคเรียนละไม่น้อยกว่า ๑๐๐ วันทำการ)

กำหนดกิจกรรมประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย (สำหรับเด็กอายุ ๓ - ๔ ปี)

๑. กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ
๒. กิจกรรมเสริมประสบการณ์
๓. กิจกรรมสร้างสรรค์
๔. กิจกรรมเสรี
๕. กิจกรรมกลางแจ้ง
๖. กิจกรรมเกมการศึกษา

สาระการจัดประสบการณ์ที่ ๑ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก

เรื่องที่ ๑ แรกประทับใจ

- ๑.๑ ชื่อครูประจำชั้น
- ๑.๒ ของใช้ประจำตัวเด็ก
- ๑.๓ การเก็บของเข้าที่
- ๑.๔ การปฏิบัติตนในการรับประทานอาหาร
- ๑.๕ การปฏิบัติตนในการใช้ห้องน้ำ ห้องส้วม

เรื่องที่ ๒ สมาชิกของหนู

- ๒.๑ ชื่อ -สกุลของตน
- ๒.๒ ชื่อเล่น สัญลักษณ์ของตน
- ๒.๓ ชื่อ -สกุลของเพื่อน
- ๒.๔ รูปร่างลักษณะ หน้าตา
- ๒.๕ คานาหน้าชื่อ เพศ อายุ

เรื่องที่ ๓ กฎระเบียบของโรงเรียน

- ๓.๑ ปฏิบัติตนตามกฎของโรงเรียน
- ๓.๒ การช่วยเหลือตนเองในการรับประทานอาหาร
- ๓.๓ การเก็บอุปกรณ์และเครื่องใช้ในห้องเรียน
- ๓.๔ การปฏิบัติตนต่อบุคคลต่างๆ ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- ๓.๕ การใช้ภาษาสุภาพ

เรื่องที่ ๔ หนูช่วยเหลือตนเอง

- ๔.๑ การล้างหน้า และแปรงฟัน
- ๔.๒ การอาบน้ำ
- ๔.๓ การแต่งกาย
- ๔.๔ การรับประทานอาหาร
- ๔.๕ การเก็บรักษาสิ่งของ

เรื่องที่ ๕ หนูเล่นเพื่อสุขภาพแข็งแรง

- ๕.๑ ชนิดของการออกกำลังกาย
- ๕.๒ การเล่นเครื่องเล่นสนาม

๕.๓ การปฏิบัติตนในการออกกำลังกายและการพักผ่อน

๕.๔ ประโยชน์ของการออกกำลังกาย

๕.๕ ประโยชน์ของการพักผ่อน

เรื่องที่ ๖ ความปลอดภัย

๖.๑ ความปลอดภัยในการเล่นเครื่องเล่นสนาม

๖.๒ ความปลอดภัยบนท้องถนน

๖.๓ ความปลอดภัยในการใช้ยา

๖.๔ ความปลอดภัยในการใช้เครื่องใช้ไฟฟ้า

๖.๕ ความปลอดภัยในการใช้ของแหลมคม

เรื่องที่ ๗ หนูมีมารยาทงาม

๗.๑ การทำความเคารพผู้ใหญ่

๗.๒ มารยาทในการพูด

๗.๓ มารยาทในการรับของ

๗.๔ มารยาทในสังคม

๗.๕ มารยาทในการแต่งกาย

เรื่องที่ ๘ ร่างกายของหนูที่ต้องดูแล

๘.๑ หน้าที่และการดูแลรักษาตา

๘.๒ หน้าที่และการดูแลรักษาหู

๘.๓ หน้าที่และการดูแลรักษาจมูก

๘.๔ หน้าที่และการดูแลรักษาปาก

๘.๕ หน้าที่และการดูแลรักษามือและเท้า

เรื่องที่ ๙ หนูมีสุขนิสัยที่ดี

๙.๑ การทำความสะอาดมือ

๙.๒ การทำความสะอาดปากและฟัน

๙.๓ การทำความสะอาดร่างกาย

๙.๔ อาหารดีมีประโยชน์

๙.๕ สุขนิสัยในการขับถ่าย

เรื่องที่ ๑๐ หนูเรียนรู้จากการสัมผัส

๑๐.๑ การมองเห็น

๑๐.๒ การดมกลิ่น

๑๐.๓ การได้ยิน

๑๐.๔ การรับรู้

๑๐.๕ การสัมผัส

สาระการจัดประสบการณ์ที่ ๒ เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคล และสถานที่แวดล้อมเด็ก

เรื่องที่ ๑ โรงเรียนของเรา

๑.๑ ชื่อศูนย์ / ที่ตั้ง / ความสำคัญ

๑.๒ บุคคลต่างๆ ภายในศูนย์ / หน้าที่

๑.๓ ห้องต่างๆ ในศูนย์

๑.๔ สถานที่ต่างๆ ภายในศูนย์ฯ

๑.๕ การดูแลรักษา

เรื่องที่ ๒ บ้านของหนู

๒.๑ ความหมายและประโยชน์ของบ้าน

๒.๒ พื้นทีและบริเวณรอบบ้าน

๒.๓ ส่วนประกอบของบ้าน

๒.๔ ห้องต่างๆภายในบ้าน

๒.๕ การรักษาทำความสะอาด

เรื่องที่ ๓ ครอบครัวสุขสันต์

๓.๑ ความเกี่ยวข้องของบุคคลในครอบครัว

๓.๒ หน้าที่ของบุคคลในครอบครัว

๓.๓ การมีส่วนร่วมในครอบครัว

๓.๔ การปฏิบัติตนต่อสมาชิกในครอบครัว

๓.๕ สิ่งจำเป็นสำหรับครอบครัว

เรื่องที่ ๔ ชุมชนของเรา

๔.๑ สถานที่ในชุมชน

๔.๒ ความสำคัญของชุมชน

๔.๓ อาชีพในชุมชน

๔.๔ การช่วยกันดูแลรักษาชุมชน

๔.๕ การมีส่วนร่วมในชุมชน

เรื่องที่ ๕ สถานที่สำคัญในท้องถิ่น

๕.๑ สถานที่ดับเพลิง

๕.๒ สถานีตำรวจ

๕.๓ โรงพยาบาล

๕.๔ ตลาด

๕.๕ วัด

เรื่องที่ ๖ เพื่อนหนูที่อยู่ข้างบ้าน

๖.๑ ความหมายของบ้านใกล้เคียง

๖.๒ ปฏิบัติตนต่อเพื่อนบ้าน

๖.๓ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

๖.๔ การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

๖.๕ ประโยชน์ของเพื่อนบ้าน

เรื่องที่ ๗ จังหวัดของเรา

๗.๑ ชื่อจังหวัด

๗.๒ คำขวัญของจังหวัดนครราชสีมา

๗.๓ สถานที่สำคัญของจังหวัดชลบุรี

๗.๔ ศาสนาที่บุคคลในจังหวัดชลบุรีนับถือ

๗.๕ อาชีพของบุคคลในจังหวัดชลบุรี

เรื่องที่ ๘ อาชีพในฝัน

๘.๑ ชื่ออาชีพ

๘.๒ อาชีพที่หนูอยากเป็น

๘.๒ การแต่งกายของแต่ละอาชีพ
๘.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการประกอบอาชีพ
๘.๕ สถานที่ทำงานของแต่ละอาชีพ
สาระการจัดประสบการณ์ที่ ๓ เรื่องธรรมชาติรอบตัว
เรื่องที่ ๑ สิ่งแวดล้อมที่ธรรมชาติสร้างขึ้น

๑.๑ น้ำ
๑.๒ ต้นไม้
๑.๓ ดิน หิน ทราย
๑.๔ ทะเล

๑.๕ ภูเขา
เรื่องที่ ๒ ข้าวแสนอร่อย

๒.๑ ข้าวที่เติกรู้จัก
๒.๒ ลักษณะของต้นข้าว
๒.๓ สถานที่ปลูกข้าว
๒.๔ การนำข้าวมาประกอบอาหาร
๒.๕ ประโยชน์ของข้าว

เรื่องที่ ๓ ผักและผลไม้แสนอร่อย

๓.๑ ชื่อของผัก และผลไม้
๓.๒ รูปร่างลักษณะของผัก และผลไม้
๓.๓ รสชาติของผัก และผลไม้
๓.๔ วิธีทำผัก และผลไม้ให้สะอาด
๓.๕ ประโยชน์ และโทษของผักผลไม้

เรื่องที่ ๔ ดอกไม้หลากสี

๔.๑ รูปร่าง ลักษณะ สี
๔.๒ การบำรุงรักษา
๔.๓ การขยายพันธุ์
๔.๔ ประโยชน์ของดอกไม้
๔.๕ โทษของดอกไม้

เรื่องที่ ๕ ชีวิตน่ารู้

๕.๑ ลักษณะสิ่งมีชีวิต
๕.๒ ลักษณะสิ่งไม่มีชีวิต
๕.๓ ประโยชน์และโทษของสิ่งมีชีวิต
๕.๔ ประโยชน์และโทษของสิ่งไม่มีชีวิต
๕.๕ การดูแลรักษาสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต

เรื่องที่ ๖ สัตว์น่ารักที่หนูควรรู้จัก

๖.๑ สัตว์บก
๖.๒ สัตว์น้ำ
๖.๓ สัตว์เลี้ยง
๖.๔ สัตว์ป่า
๖.๕ สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ

เรื่องที่ ๗ ผึ้งน้อยแสนขยัน

- ๗.๑ รูปร่าง ลักษณะ ของผึ้ง
- ๗.๒ ที่อยู่อาศัยของผึ้ง
- ๗.๓ อาหารของผึ้ง
- ๗.๔ วงจรชีวิตของผึ้ง
- ๗.๕ ประโยชน์/โทษของผึ้ง

เรื่องที่ ๘ ปลาแสนสวย

- ๘.๑ รูปร่าง ลักษณะ ของปลา
- ๘.๒ ที่อยู่อาศัยของปลา
- ๘.๓ อาหารของปลา
- ๘.๔ วงจรชีวิตของปลา
- ๘.๕ ประโยชน์/โทษ ของปลา

เรื่องที่ ๙ ต้นไม้แสนรัก

- ๙.๑ ชื่อของต้นไม้
- ๙.๒ รูปร่าง ลักษณะ สี
- ๙.๓ การบำรุงรักษาต้นไม้
- ๙.๔ ประโยชน์ของต้นไม้
- ๙.๕ โทษของต้นไม้

เรื่องที่ ๑๐ วันคืน - ชื่นอุรา

- ๑๐.๑ ความหมายของกลางวัน/กลางคืน
- ๑๐.๒ ปรากฏการณ์ในเวลากลางวัน
- ๑๐.๓ การปฏิบัติตนในเวลากลางวัน
- ๑๐.๔ ปรากฏการณ์ในเวลากลางคืน
- ๑๐.๕ การปฏิบัติตนในเวลากลางคืน

เรื่องที่ ๑๑ ฤดูกาล

- ๑๑.๑ ฤดูร้อน
- ๑๑.๒ ฤดูฝน
- ๑๑.๓ ฤดูหนาว
- ๑๑.๔ การปฏิบัติตามฤดูกาล
- ๑๑.๕ ปรากฏการณ์ตามธรรมชาติ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ ชื่อหน่วย สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก

เรื่องที่ ๑ สิ่งแสนสวยรอบตัวหนูมีสีต่างๆ

- ๑.๑ สีที่ผู้เรียนรู้จัก
- ๑.๒ สีที่ได้จากธรรมชาติ
- ๑.๓ ประเภทของสี
- ๑.๔ แม่สีและการผสมสี
- ๑.๕ ประโยชน์และโทษของสี

เรื่องที่ ๒ เครื่องมือเครื่องใช้

- ๒.๑ เครื่องมือเครื่องใช้ในห้องเรียน
- ๒.๒ เครื่องมือเครื่องใช้ในบ้าน

- ๒.๓ เครื่องมือเครื่องใช้ในการเกษตร
- ๒.๔ เครื่องมือเครื่องใช้ในการก่อสร้าง
- ๒.๕ การเก็บรักษา / ประโยชน์ / โทษ

เรื่องที่ ๓ การสื่อสาร

- ๓.๑ ความหมายของการสื่อสาร
- ๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการสื่อสาร
- ๓.๓ วิธีการสื่อสาร
- ๓.๔ มารยาทในการสื่อสาร
- ๓.๕ ประโยชน์ของการสื่อสาร

เรื่องที่ ๔ วิทยาศาสตร์น่ารู้

- ๔.๑ แสง
- ๔.๒ เสียง
- ๔.๓ แม่เหล็ก
- ๔.๔ แวนชยาย
- ๔.๕ อากาศ

เรื่องที่ ๕ สิ่งแวดล้อมที่คนสร้างขึ้น

- ๕.๑ บ้านที่อยู่อาศัย
- ๕.๒ เครื่องมือ,เครื่องใช้
- ๕.๓ ถนน
- ๕.๔ สวนสาธารณะ
- ๕.๕ สถานที่ท่องเที่ยว

เรื่องที่ ๖ นักคิดรุ่นจิ๋ว

- ๖.๑ รูปทรงเรขาคณิต
- ๖.๒ การตวง
- ๖.๓ การเรียงลำดับ
- ๖.๔ การเปรียบเทียบ
- ๖.๕ ค่าของเงิน

เรื่องที่ ๗ การเดินทางทั่วไทย

- ๗.๑ ความหมายของคมนาคม
- ๗.๒ ประเภทของคมนาคม
- ๗.๓ การปฏิบัติตนในการใช้ยานพาหนะ
- ๗.๔ ประโยชน์ของคมนาคม
- ๗.๕ โทษการใช้ยานพาหนะ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ ชื่อหน่วย วันสำคัญ เวลาเรียน ๗ วัน

เรื่องที่ ๑ วันสำคัญเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์

- ๑.๑ วันเฉลิมพระชนมพรรษา ร.๑๐
- ๑.๒ วันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ร.๙

เรื่องที่ ๒ วันสำคัญเกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีไทย

- ๒.๑ วันไหว้ครู
- ๒.๒ วันลอยกระทง

๒.๓ วันขึ้นปีใหม่

เรื่องที่ ๓ วันสำคัญเกี่ยวกับศาสนา

๓.๑ วันอาสาฬหบูชา, วันเข้าพรรษา

๓.๒ วันมาฆบูชา

การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้

การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา มีความสำคัญต่อเด็กเนื่องจากธรรมชาติของเด็กในวัยนี้สนใจที่จะเรียนรู้ ค้นคว้า ทดลอง และต้องการสัมผัสกับสิ่งแวดล้อมรอบๆตัว ดังนั้น การจัดเตรียมสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสมตามความต้องการของเด็ก จึงมีความสำคัญที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและการเรียนรู้ของเด็ก เด็กสามารถเรียนรู้จากการเล่นที่เป็น ประสบการณ์ตรงที่เกิดจากการรับรู้ด้วยประสาทสัมผัสทั้งห้าจึงจำเป็นต้องจัดสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับสภาพ และความต้องการของหลักสูตร เพื่อส่งผลให้บรรลุจุดหมายในการพัฒนาเด็ก

การจัดสภาพแวดล้อมคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

๑.ความสะอาด ความปลอดภัย

๒.ความมีอิสระอย่างมีขอบเขตในการเล่น

๓.ความสะดวกในการทำกิจกรรม

๔.ความพร้อมของอาคารสถานที่ เช่น ห้องเรียน ห้องน้ำห้องส้วม สนามเด็กเล่น ฯลฯ

๕.ความเพียงพอเหมาะสมในเรื่องขนาด น้ำหนัก จำนวน สีของสื่อและเครื่องเล่น

๖.บรรยากาศในการเรียนรู้ การจัดที่เล่นและมุมประสบการณ์ต่าง ๆ **สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน**

หลักสำคัญในการจัดต้องคำนึงถึงความปลอดภัย ความสะอาด เป้าหมายการพัฒนาเด็ก ความเป็นระเบียบ ความเป็นตัวของเด็กเอง ให้เด็กเกิดความรู้สึกอบอุ่น มั่นใจ และมีความสุข ซึ่งอาจจัดแบ่งพื้นที่ให้เหมาะสมกับการประกอบกิจกรรมตามหลักสูตร ดังนี้

๑. พื้นที่อำนวยความสะดวกเพื่อเด็กและผู้สอน

๑.๑ ที่แสดงผลงานของเด็ก อาจจัดเป็นแผ่นป้าย หรือที่แขวนผลงาน

๑.๒ ที่เก็บแฟ้มผลงานของเด็ก อาจจัดทำเป็นกล่องหรือจัดใส่แฟ้มรายบุคคล

๑.๓ ที่เก็บเครื่องใช้ส่วนตัวของเด็ก อาจทำเป็นช่องตามจำนวนเด็ก

๑.๔ ที่เก็บเครื่องใช้ของผู้สอน เช่น อุปกรณ์การสอน ของส่วนตัวผู้สอน ฯลฯ

๑.๕ ป้ายนิเทศตามหน่วยการสอนหรือสิ่งที่เด็กสนใจ

๒. **พื้นที่ปฏิบัติการและการเคลื่อนไหว** ต้องกำหนดให้ชัดเจน ควรมีพื้นที่ที่เด็กสามารถจะทำงานได้ด้วยตนเอง และทำกิจกรรมด้วยกันในกลุ่มเล็ก หรือกลุ่มใหญ่ เด็กสามารถเคลื่อนไหวได้อย่างอิสระจากกิจกรรมหนึ่งไปยังกิจกรรมหนึ่งโดยไม่รบกวนผู้อื่น

๓. **พื้นที่จัดมุมเล่นหรือมุมประสบการณ์** สามารถจัดได้ตามความเหมาะสมขึ้นอยู่กับสภาพของห้องเรียน จัดแยกส่วนที่ใช้เสียงดังและเงียบออกจากกัน เช่น มุมบล็อกอยู่ห่างจากมุมหนังสือ มุมบทบาทสมมติอยู่ติดกับมุมบล็อก มุมวิทยาศาสตร์อยู่ใกล้มุมศิลปะฯลฯ ที่สำคัญจะต้องมีของเล่น วัสดุอุปกรณ์ในมุมอย่างเพียงพอต่อการเรียนรู้ของเด็ก การเล่นในมุมเล่นอย่างเสรี มักถูกกำหนดไว้ในตารางกิจกรรมประจำวัน เพื่อให้โอกาสเด็กได้เล่นอย่างเสรีประมาณวันละ ๖๐ นาทีการจัดมุมเล่นต่างๆ ผู้สอนควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

๓.๑ ในห้องเรียนควรมีมุมเล่นอย่างน้อย ๓-๕ มุม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับพื้นที่ของห้อง

๓.๒ ควรได้มีการผลัดเปลี่ยนชื่อของเล่นตามมุมบ้าง ตามความสนใจของเด็ก

๓.๓ ควรจัดให้มีประสบการณ์ที่เด็กได้เรียนรู้ไปแล้วปรากฏอยู่ในมุมเล่น เช่น เด็กเรียนรู้เรื่องผีเสื้อ ผู้สอนอาจจัดให้มีการจำลองการเกิดผีเสื้อลงในตู้ให้เด็กดูในมุมธรรมชาติศึกษาหรือมุมวิทยาศาสตร์ ฯลฯ

๓.๔ ควรเปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการจัดมุมเล่น ทั้งนี้เพื่อจูงใจให้เด็กรู้สึกเป็นเจ้าของ อยากเรียนรู้ อยากเข้าเล่น

๓.๕ ควรเสริมสร้างวินัยให้กับเด็ก โดยมีข้อตกลงร่วมกันว่าเมื่อเล่นเสร็จแล้วจะต้องจัดเก็บอุปกรณ์ทุกอย่างเข้าที่ให้เรียบร้อย **สภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน** คือ การจัดสภาพแวดล้อมภายในอาณาบริเวณรอบ ๆ สถานศึกษา รวมทั้งจัดสนามเด็กเล่น พร้อมเครื่องเล่นสนาม จัดระวางรักษาความปลอดภัยภายในบริเวณสถานศึกษา และบริเวณรอบนอกสถานศึกษา ดูแลรักษาความสะอาด ปลุกต้นไม้ให้ความร่มรื่นรอบๆ บริเวณสถานศึกษา สิ่งต่างๆ เหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งที่ส่งผลต่อการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็ก

บริเวณสนามเด็กเล่น ต้องจัดให้สอดคล้องกับหลักสูตร ดังนี้

สนามเด็กเล่น มีพื้นผิวหลายประเภท เช่น ดิน หวาย หญ้า พื้นที่เหมาะสำหรับเล่นของเล่นที่มีล้อ รวมทั้งที่ร่ม ที่โล่งแจ้ง พื้นดินสำหรับขุด ที่เล่นน้ำ บ่อทราย พร้อมอุปกรณ์ประกอบการเล่น เครื่องเล่นสนาม สำหรับ

ปีนป่าย ทรงตัว ฯลฯ ทั้งนี้ต้องไม่ติดกับบริเวณที่มีอันตราย ต้องหมั่นตรวจตราเครื่องเล่นให้อยู่ในสภาพแข็งแรงปลอดภัยอยู่เสมอ และหมั่นดูแลเรื่องความสะอาด

ที่นั่งเล่นพักผ่อน จัดที่นั่งไว้ใต้ต้นไม้มีร่มเงา อาจใช้กิจกรรมกลุ่มย่อย ๆ หรือกิจกรรมที่ต้องการความสงบ หรืออาจจัดเป็นลานนิทรรศการให้ความรู้แก่เด็กและผู้ปกครอง **บริเวณธรรมชาติ** ปลุกไม้ดอก ไม้ประดับ พืชผักสวนครัว หากบริเวณสถานศึกษา มีไม่มากนัก อาจปลูกพืชในกระบะหรือกระถาง **สื่อและแหล่งเรียนรู้**

สื่อประกอบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ควรมีสื่อทั้งที่เป็นประเภท ๒ มิติ และ/หรือ ๓ มิติ ที่เป็นสื่อของจริง สื่อธรรมชาติ สื่อที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก สื่อสะท้อนวัฒนธรรม สื่อที่ปลอดภัยต่อตัวเด็ก สื่อเพื่อพัฒนาเด็กในด้านต่างๆ ให้ครบทุกด้านสื่อที่เอื้อให้เด็กเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า โดยการจัดการใช้สื่อเริ่มต้นจาก **สื่อของจริง ภาพถ่าย ภาพโครงสร้าง และสัญลักษณ์** ทั้งนี้การใช้สื่อต้องเหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ ความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสนใจและความต้องการของเด็กที่หลากหลาย ตัวอย่างสื่อประกอบการจัดกิจกรรม มีดังนี้

กิจกรรมเสรี / การเล่นตามมุม

๑. มุมบทบาทสมมติ อาจจัดเป็นมุมเล่น ดังนี้

๑.๑ มุมบ้าน

- ❖ ของเล่นเครื่องใช้ในครัวขนาดเล็ก หรือของจำลอง เช่น เต้า กระทะ ครก กาน้ำ เขียง มีดพลาสติก หม้อ จาน ช้อน ถ้วยชาม กะละมัง ฯลฯ
- ❖ เครื่องเล่นตุ๊กตา เสื้อผ้าตุ๊กตา เตียง เปลเด็ก ตุ๊กตา
- ❖ เครื่องแต่งบ้านจำลอง เช่น ชุดรับแขก โต๊ะเครื่องแป้ง หมอนอิง กระຈกขนาดเห็นเต็มตัว หวี ตุ๊กตาแปรง ฯลฯ
- ❖ เครื่องแต่งกายบุคคลอาชีพต่าง ๆ ที่ใช้แล้ว เช่น ชุดเครื่องแบบทหาร ตำรวจ ชุดเสื้อผ้าผู้ใหญ่ชายและหญิง รองเท้า กระเป๋าถือที่ไม่ใช้แล้ว ฯลฯ
- ❖ โทรศัพท์ เตารีดจำลอง ที่รีดผ้าจำลอง
- ❖ ภาพถ่ายและรายการอาหาร

๑.๒ มุมหมอ

- เครื่องเล่นจำลองแบบเครื่องมือแพทย์และอุปกรณ์การรักษผู้ป่วย เช่น หูฟัง เสื้อคลุมหมอ ฯลฯ
- ❖ อุปกรณ์สำหรับเลียนแบบการบันทึกข้อมูลผู้ป่วย เช่น กระดาษ ดินสอ ฯลฯ

๑.๓ มุมร้านค้า

- ❖ กล้องและขวดผลิตภัณฑ์ต่างๆที่ใช้แล้ว
- ❖ อุปกรณ์ประกอบการเล่น เช่น เครื่องคิดเลข ลูกคิด ธนบัตรจำลอง ฯลฯ

๒. มุมบล็อกลูก

- ❖ ไม้บล็อกหรือแท่งไม้ที่มีขนาดและรูปทรงต่างๆกัน จำนวนตั้งแต่ ๕๐ ขึ้นขึ้นไป
 - ❖ ของเล่นจำลอง เช่น รถยนต์ เครื่องบิน รถไฟ คน สัตว์ ต้นไม้ ฯลฯ
 - ❖ ภาพถ่ายต่างๆ
- ที่จัดเก็บไม้บล็อกหรือแท่งไม้อาจเป็นชั้น ลังไม้หรือพลาสติก แยกตามรูปทรง ขนาด

๓. มุมหนังสือ

- ❖ หนังสือภาพนิทาน สมุดภาพ หนังสือภาพที่มีคำและประโยคสั้น ๆ พร้อมภาพ
- ❖ ชั้นหรือที่วางหนังสือ
- ❖ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการสร้างบรรยากาศการอ่าน เช่น เสื้อ พรม หมอน ฯลฯ
- ❖ สมุดเขียนนิทานหนังสือกลับบ้าน
- ❖ อุปกรณ์สำหรับการเขียน
- ❖ อุปกรณ์เสริม เช่น เครื่องเล่นเทป ตลับเทปนิทานพร้อมหนังสือนิทาน หูฟัง ฯลฯ

๔. มุมวิทยาศาสตร์ หรือมุมธรรมชาติศึกษา

- ❖ วัสดุต่าง ๆ จากธรรมชาติ เช่น เมล็ดพืชต่าง ๆ เปลือกหอย ดิน หิน แร่ ฯลฯ
- ❖ เครื่องมือเครื่องใช้ในการสำรวจ สังเกต ทดลอง เช่น แวนขยาย แม่เหล็ก เข็มทิศ เครื่องชั่ง ฯลฯ

๕. มุมอาเซียน

- ❖ ธงของแต่ละประเทศในกลุ่มประเทศอาเซียน
- ❖ คำกล่าวทักทายของแต่ละประเทศ
- ❖ ภาพการแต่งกายประจำชาติในกลุ่มประเทศอาเซียน

กิจกรรมสร้างสรรค์ ควรมีวัสดุ อุปกรณ์ ดังนี้

๑. การวาดภาพและระบายสี

- สีเทียนแท่งใหญ่ สีไม้ สีชอล์ก สีน้ำ
- พู่กันขนาดใหญ่ (ประมาณเบอร์ ๑๒)
- กระดาษ
- เลื่อคลุม หรือผ้ากันเปื้อน

๒. การเล่นกับสี

- ❖ การเป่าสี มี กระดาษ หลอดกาแฟ สีน้ำ
- ❖ การหยดสี มี กระดาษ หลอดกาแฟ พู่กัน สีน้ำ
- ❖ การพับสี มี กระดาษ สีน้ำ พู่กัน
- ❖ การเทสี มี กระดาษ สีน้ำ
- ❖ การละเลงสี มี กระดาษ สีน้ำ แป้งเปียก

๓. การพิมพ์ภาพ

- ❖ แม่พิมพ์ต่าง ๆ จากของจริง เช่น นิ้วมือ ใบไม้ ก้านกล้วย ฯลฯ
- ❖ แม่พิมพ์จากวัสดุอื่น ๆ เช่น เชือก เส้นด้าย ทรายาง ฯลฯ
- ❖ กระดาษ ผ้าเช็ดมือ สีโปสเตอร์ (สีน้ำ สีฝุ่น ฯลฯ)

๔.การปั้น เช่น ดินน้ำมัน ดินเหนียว แป้งโดว์ แผ่นรองปั้น แม่พิมพ์รูปต่าง ๆ ไม้nardแปง ฯลฯ

๕.การพับ ฉีก ตัดปะ เช่น กระดาษ หรือวัสดุอื่นๆที่จะใช้พับ ฉีก ตัด ปะ กรรไกรขนาดเล็ก ปลายมน กาวน้ำหรือแปงเปียก ผ้าเช็ดมือ ฯลฯ

๖. การประดิษฐ์เศษวัสดุ เช่น เศษวัสดุต่าง ๆ มีกล่องกระดาษ แกนกระดาษ เศษผ้า เศษไหม กาว กรรไกร สี ผ้าเช็ดมือ ฯลฯ

๗. การร้อย เช่น ลูกปัด หลอดกาแฟ หลอดด้าย ฯลฯ

๘.การสาน เช่น กระดาษ ใบตอง ใบมะพร้าว ฯลฯ

๙. การเล่นพลาสติกสร้างสรรค์ พลาสติกชิ้นเล็ก ๆ รูปทรงต่าง ๆ ผู้เล่นสามารถนำมาต่อเป็นรูปแบบต่าง ๆ ตามความต้องการ

๑๐.การสร้างรูป เช่น จากกระดานปักหมุด จากแป้นตะปูที่ใช้หนังยางหรือเชือก ผูกตั้งให้เป็นรูปร่างต่าง ๆ เกมการศึกษา ตัวอย่างสื่อประเภทเกมการศึกษามีดังนี้

๑. เกมจับคู่

- ❖ จับคู่รูปร่างที่เหมือนกัน
- ❖ จับคู่ภาพเงา
- ❖ จับคู่ภาพที่ซ่อนอยู่ในภาพหลัก
- ❖ จับคู่สิ่งที่มีความสัมพันธ์กัน สิ่งที่ใช้คู่กัน
- ❖ จับคู่ภาพส่วนเต็มกับส่วนย่อย
- ❖ จับคู่ภาพกับโครงร่าง
- ❖ จับคู่ภาพชิ้นส่วนที่หายไป
- ❖ จับคู่ภาพที่เป็นประเภทเดียวกัน
- ❖ จับคู่ภาพที่ซ่อนกัน
- ❖ จับคู่ภาพสัมพันธ์แบบตรงกันข้าม
- ❖ จับคู่ภาพที่สมมาตรกัน
- ❖ จับคู่แบบอุปมาอุปไมย
- ❖ จับคู่แบบอนุกรม

๒. เกมภาพตัดต่อ

- ❖ ภาพตัดต่อที่สัมพันธ์กับหน่วยการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ผลไม้ ผัก ฯลฯ

๓. เกมจัดหมวดหมู่

- ❖ ภาพสิ่งต่าง ๆ ที่นำมาจัดเป็นพวก ๆ
- ❖ ภาพเกี่ยวกับประเภทของใช้ในชีวิตประจำวัน
- ❖ ภาพจัดหมวดหมู่ตามรูปร่าง สี ขนาด รูปทรงเรขาคณิต

๔. เกมวางภาพต่อปลาย (โดมิโน)

- ❖ โดมิโนภาพเหมือน
- ❖ โดมิโนภาพสัมพันธ์

๕. เกมเรียงลำดับ

- ❖ เรียงลำดับภาพเหตุการณ์ต่อเนื่อง
- ❖ เรียงลำดับขนาด

๖. เกมศึกษารายละเอียดของภาพ (ลือตโต้)

๗. เกมจับคู่แบบตารางสัมพันธ์ (เมตริกเกม)

๘. เกมพื้นฐานการบวก

กิจกรรมเสริมประสบการณ์ /กิจกรรมในวงกลม ตัวอย่างสื่อมีดังนี้

๑. สื่อของจริงที่อยู่ใกล้ตัวและสื่อจากธรรมชาติหรือวัสดุท้องถิ่น เช่น ต้นไม้ ใบไม้ เปลือกหอย เสื้อผ้า ฯลฯ
๒. สื่อที่จำลองขึ้น เช่น ลูกโลก ตุ๊กตาสัตว์ ฯลฯ
๓. สื่อประเภทภาพ เช่น ภาพพลิก ภาพโปสเตอร์ หนังสือภาพ ฯลฯ
๔. สื่อเทคโนโลยี เช่น วิดีโอ เครื่องบันทึกเสียง เครื่องขยายเสียง โทรศัพท์

กิจกรรมกลางแจ้ง ตัวอย่างสื่อมีดังนี้

๑. เครื่องเล่นสนาม เช่น เครื่องเล่นสำหรับปีนป่าย เครื่องเล่นประเภทล้อเลื่อน ฯลฯ
 ๒. ที่เล่นทราย มีทรายละเอียด เครื่องเล่นทราย เครื่องตวง ฯลฯ
 ๓. ที่เล่นน้ำ มีภาชนะใส่น้ำหรืออ่างน้ำวางบนขาตั้งที่มั่นคง ความสูงพอที่เด็กจะยืนได้พอดี เสื้อคลุมหรือผ้ากันเปื้อนพลาสติก อุปกรณ์เล่นน้ำ เช่น ถ้วยตวง ขวดต่างๆ สายยาง กรวยกรอกน้ำ ตุ๊กตายาง ฯลฯ
- กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ ตัวอย่างสื่อมีดังนี้

๑. เครื่องเคาะจังหวะ เช่น ฉิ่ง เหล็กสามเหลี่ยม กรับ รำมะนา กลอง ฯลฯ อุปกรณ์ประกอบการเคลื่อนไหว เช่น หนังสือพิมพ์ ริปปิ้น แแถบผ้า ห่วง
๒. หวาย ภูงทราย ฯลฯ

การเลือกสื่อ มีวิธีการเลือกสื่อ ดังนี้

๑. เลือกให้ตรงกับจุดมุ่งหมายและเรื่องที่สอน
๒. เลือกให้เหมาะสมกับวัยและความสามารถของเด็ก
๓. เลือกให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นที่เด็กอยู่หรือสภาพของสถานศึกษา
๔. มีวิธีการใช้ง่าย และนำไปใช้ได้หลายกิจกรรม
๕. มีความถูกต้องตามเนื้อหาและทันสมัย
๖. มีคุณภาพดี เช่น ภาพชัดเจน ขนาดเหมาะสม ไม่ใช่สีสะท้อนแสง
๗. เลือกสื่อที่เด็กเข้าใจง่ายในเวลาสั้น ๆ ไม่ซับซ้อน
๘. เลือกสื่อที่สามารถสัมผัสได้
๙. เลือกสื่อเพื่อใช้ฝึก และส่งเสริมการคิดเป็น ทำเป็น และกล้าแสดงความคิดเห็นด้วยความมั่นใจ

การจัดหาสื่อ สามารถจัดหาได้หลายวิธี คือ

๑. จัดหาโดยการขอยืมจากแหล่งต่างๆ เช่น ศูนย์สื่อของสถานศึกษาของรัฐบาล หรือ สถานศึกษาเอกชน ฯลฯ
๒. จัดซื้อสื่อและเครื่องเล่นโดยวางแผนการจัดซื้อตามลำดับความจำเป็น เพื่อให้สอดคล้องกับงบประมาณที่ทางสถานศึกษาสามารถจัดสรรให้และสอดคล้องกับแผนการจัดประสบการณ์
๓. ผลิตสื่อและเครื่องเล่นขึ้นใช้เองโดยใช้วัสดุที่ปลอดภัยและหาง่ายเป็นเศษวัสดุเหลือใช้ที่มีอยู่ในท้องถิ่นนั้นๆ เช่น กระดาษแข็งจากลังกระดาษ รูปภาพจากแผ่นป้ายโฆษณา

รูปภาพจากหนังสือนิตยสารต่าง ๆ เป็นต้น

ขั้นตอนการดำเนินการผลิตสื่อสำหรับเด็ก มีดังนี้

๑. สำรวจความต้องการของการใช้สื่อให้ตรงกับจุดประสงค์ สาระการเรียนรู้และกิจกรรมที่จัด
๒. วางแผนการผลิต โดยกำหนดจุดมุ่งหมายและรูปแบบของสื่อให้เหมาะสมกับวัยและความสามารถของเด็ก สื่อนั้นจะต้องมีความคงทนแข็งแรง ประณีตและสะดวกต่อการใช้
๓. ผลิตสื่อตามรูปแบบที่เตรียมไว้

๔. นำสื่อไปทดลองใช้หลาย ๆ ครั้งเพื่อหาข้อดี ข้อเสียจะได้ปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น
๕. นำสื่อที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้จริง

การใช้สื่อ ดำเนินการดังนี้

๑. การเตรียมพร้อมก่อนใช้สื่อ มีขั้นตอน คือ

๑.๑ เตรียมตัวผู้สอน

- ❖ ผู้สอนจะต้องศึกษาจุดมุ่งหมายและวางแผนว่าจะจัดกิจกรรมอะไรบ้าง
- ❖ เตรียมจัดหาสื่อและศึกษาวิธีการใช้สื่อ
- ❖ จัดเตรียมสื่อและวัสดุอื่น ๆ ที่จะต้องใช้ร่วมกัน
- ❖ ทดลองใช้สื่อก่อนนำไปใช้จริง

๑.๒ เตรียมตัวเด็ก

- ❖ ศึกษาความรู้พื้นฐานเดิมของเด็กให้สัมพันธ์กับเรื่องที่จะสอน
- ❖ เร้าความสนใจเด็กโดยใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน
- ❖ ให้เด็กมีความรับผิดชอบ รู้จักใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์ ไม่ใช่ทำลายเล่นแล้วเก็บให้ถูกที่

๑.๓ เตรียมสื่อให้พร้อมก่อนนำไปใช้

- ❖ จัดลำดับการใช้สื่อว่าจะใช้อะไรก่อนหรือหลัง เพื่อความสะดวกในการสอน
- ❖ ตรวจสอบและเตรียมเครื่องมือให้พร้อมที่จะใช้ได้ทันที
- ❖ เตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ร่วมกับสื่อ

๒. การนำเสนอสื่อ เพื่อให้บรรลุผลโดยเฉพาะใน กิจกรรมเสริมประสบการณ์ / กิจกรรมวงกลม / กิจกรรมกลุ่มย่อย ควรปฏิบัติ ดังนี้

- ๒.๑ สร้างความพร้อมและเร้าความสนใจให้เด็กก่อนจัดกิจกรรมทุกครั้ง
- ๒.๒ ใช้สื่อตามลำดับขั้นของแผนการจัดกิจกรรมที่กำหนดไว้
- ๒.๓ ไม่ควร让孩子เห็นสื่อหลายๆชนิดพร้อมๆกัน เพราะจะทำให้เด็กไม่สนใจกิจกรรมที่สอน
- ๒.๔ ผู้สอนควรยืนอยู่ด้านข้างหรือด้านหลังของสื่อที่ใช้กับเด็ก ผู้สอนไม่ควรยืน หันหลังให้เด็ก จะต้องพูดคุยกับเด็กและสังเกตความสนใจของเด็ก พร้อมทั้งสำรวจข้อบกพร่องของสื่อที่ใช้ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข ให้ดีขึ้น
- ๒.๕ เปิดโอกาสให้เด็กได้ร่วมใช้สื่อ

ข้อควรระวังในการใช้สื่อการเรียนการสอน การใช้สื่อในระดับปฐมวัยควรระวังในเรื่องต่อไปนี้

๑. วัสดุที่ใช้ ต้องไม่มีพิษ ไม่หัก และแตกง่าย มีพื้นผิวเรียบ ไม่เป็นเสี้ยน
๒. ขนาด ไม่ควรมีขนาดใหญ่เกินไป เพราะยากต่อการหยิบยก อาจจะตกลงมาเสียหาย ตก เป็นอันตรายต่อเด็กหรือใช้ไม่สะดวก เช่น กรรไกรขนาดใหญ่ โตะ เก้าอี้ที่ใหญ่และสูงเกินไป และไม่ควรมีขนาดเล็กเกินไป เด็กอาจจะนำไปอมหรือกลืนทำให้ติดคอหรือไหลลงท้องได้ เช่น ลูกปัดเล็ก ลูกแก้วเล็ก ฯลฯ
๓. รูปทรง ไม่เป็นรูปทรงแหลม รูปทรงเหลี่ยม เป็นสัน
๔. น้ำหนัก ไม่ควรมีน้ำหนักมาก เพราะเด็กยกหรือหยิบไม่ไหว อาจจะตกลงมาเป็นอันตรายต่อตัวเด็ก
๕. สื่อหลีกเลี่ยงสื่อที่เป็นอันตรายต่อตัวเด็ก เช่น สารเคมี วัตถุไวไฟ ฯลฯ
๖. สี หลีกเลี่ยงสีที่เป็นอันตรายต่อสายตา เช่น สีสะท้อนแสง ฯลฯ

การประเมินการใช้สื่อ

ควรพิจารณาจากองค์ประกอบ ๓ ประการ คือ ผู้สอน เด็ก และสื่อ เพื่อจะได้ทราบว่าสื่อที่ช่วยให้นักเรียนรู้นั้นช่วยให้นักเรียนรู้นั้นเพียงใด จะได้นำมาปรับปรุงการผลิตและการใช้สื่อให้ดียิ่งขึ้น โดยใช้วิธีสังเกต ดังนี้

๑. สื่อที่ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เพียงใด
๒. เด็กชอบสื่อที่ช่วยเพียงใด
๓. สื่อที่ช่วยให้นักเรียนตรงกับจุดประสงค์หรือไม่ ถูกต้องตามสาระการเรียนรู้และทันสมัยหรือไม่
๔. สื่อที่ช่วยให้นักเรียนสนใจมากน้อยเพียงใด เพราะเหตุใด

การเก็บ รักษา และซ่อมแซมสื่อ

การจัดเก็บสื่อเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนฝึกการสังเกต การเปรียบเทียบ การจัดกลุ่ม ส่งเสริมความรับผิดชอบ ความมีน้ำใจ ช่วยเหลือ ผู้สอนไม่ควรใช้การเก็บสื่อเป็นการลงโทษเด็ก โดยดำเนินการดังนี้

๑. เก็บสื่อให้เป็นระเบียบและเป็นหมวดหมู่ตามลักษณะประเภทของสื่อ สื่อที่เหมือนกันจัดเก็บหรือจัดวางไว้ด้วยกัน
๒. วางสื่อในระดับสายตาของเด็ก เพื่อให้เด็กหยิบใช้ จัดเก็บได้ด้วยตนเอง
๓. ภาชนะที่จัดเก็บสื่อควรโปร่งใส เพื่อให้เด็กมองเห็นสิ่งที่อยู่ภายในได้ง่ายและควรมีมือจับเพื่อให้สะดวกในการขนย้าย
๔. ฝึกให้นักเรียนรู้ความหมายของรูปภาพหรือสีที่เป็นสัญลักษณ์แทนหมวดหมู่ ประเภทสื่อ เพื่อเด็กจะได้เก็บเข้าที่ได้ถูกต้อง การใช้สัญลักษณ์ควรมีความหมายต่อการเรียนรู้ของเด็ก สัญลักษณ์ควรใช้สื่อของจริง ภาพถ่าย หรือสำเนา ภาพวาด ภาพโครงร่างหรือภาพประจุด หรือบัตรคำติดคู่กับสัญลักษณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง
๕. ตรวจสอบสื่อหลังจากที่ใช้แล้วทุกครั้งว่ามีสภาพสมบูรณ์ จำนวนครบถ้วนหรือไม่
๖. ซ่อมแซมสื่อชำรุด และทำเต็มส่วนที่ขาดหายไปให้ครบชุด

การพัฒนาสื่อ

การพัฒนาสื่อเพื่อใช้ประกอบการจัดกิจกรรมในระดับปฐมวัยนั้น ก่อนอื่นควรได้สำรวจข้อมูล สภาพปัญหาต่างๆของสื่อทุกประเภทที่ใช้อยู่ว่ามีอะไรบ้างที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข เพื่อจะได้ปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับความต้องการ

แนวทางการพัฒนาสื่อ ควรมีลักษณะเฉพาะ ดังนี้

๑. ปรับปรุงสื่อให้ทันสมัยเข้ากับเหตุการณ์ ใช้ได้สะดวก ไม่ซับซ้อนเกินไป เหมาะสมกับวัยของเด็ก
๒. รักษาความสะอาดของสื่อ ถ้าเป็นวัสดุที่ล้างน้ำได้ เมื่อใช้แล้วควรได้ล้างเช็ด หรือ ปิดฝุนให้สะอาด เก็บไว้เป็นหมวดหมู่ วางเป็นระเบียบหยิบใช้ง่าย
๓. ถ้าเป็นสื่อที่ผู้สอนผลิตขึ้นมาใช้เองและผ่านการทดลองใช้มาแล้ว ควรเขียนคู่มือประกอบการใช้สื่อที่นั้น โดยบอกชื่อสื่อ ประโยชน์และวิธีใช้สื่อ รวมทั้งจำนวนชิ้นส่วนของสื่อในชุดนั้นและเก็บคู่มือไว้ในซองหรือถุง พร้อมสื่อที่ผลิต
๔. พัฒนาสื่อที่สร้างสรรค์ ใช้ได้เอนกประสงค์ คือ เป็นได้ทั้งสื่อเสริมพัฒนาการ และเป็นของเล่นสนุกสนานเพลิดเพลิน

แหล่งการเรียนรู้

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลละลมใหม่พัฒนา ได้แบ่งประเภทของแหล่งเรียนรู้ ได้ดังนี้

๑. แหล่งเรียนรู้ประเภทบุคคล ได้แก่ วิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ที่จัดหามาเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจอย่างกระจ่างแก่เด็กโดยสอดคล้องกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้ต่างๆ ได้แก่

- ผู้นำชุมชน
- เจ้าหน้าที่ใน อบต.
- เจ้าหน้าที่สาธารณสุข
- พระสงฆ์
- พ่อค้า – แม่ค้า
- เจ้าหน้าที่ตำรวจ
- ผู้ปกครอง
- ช่างตัดผม / ช่างเสริมสวย
- ครู
- ภารโรง
- ฯลฯ

๒. แหล่งเรียนรู้ภายในชุมชน ได้แก่ แหล่งข้อมูลหรือแหล่งวิทยากรต่างๆ ที่อยู่ในชุมชน มีความสัมพันธ์กับเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและประเพณีช่วยให้เด็กสามารถเชื่อมโยงโลกภายในและโลกภายนอก (inner world & outer world) ได้ และสอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิตของเด็กปฐมวัย ได้แก่

- ลำละลม
- วัดละลม
- วัดกุดจอกใหญ่
- วัดกุดจอกน้อย
- กศน.ตำบลละลมใหม่พัฒนา
- สถานีตำรวจ
- โรงงานอิฐบล็อกฐิติ
- ร้านค้าในหมู่บ้าน

๓. สถานที่สำคัญต่างๆ ได้แก่ แหล่งความรู้สำคัญต่างๆ ที่เด็กให้ความสนใจ ได้แก่

- สวนสัตว์นครราชสีมา
- สวนสุนนารี
- ศูนย์สิรินธร มทส.
- พิพิธภัณฑ์ไม้กลายเป็นหิน
- อนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี
- สวนอุทยานผีเสื้อ
- ไม้กลายเป็นหิน
- สวนเกษตร ๑๐๐ ไร่
- ฯลฯ

การประเมินพัฒนาการ

การประเมินพัฒนาการเป็นกระบวนการต่อเนื่องให้ครอบครัวพัฒนาการเด็กทุกคน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์และจิตใจ สังคม และสติปัญญา เพื่อนำผลมาใช้วางแผนจัดกิจกรรมให้เด็กแต่ละคนได้พัฒนาอย่างเต็ม ศักยภาพ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลละลมใหม่พัฒนา สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลละลมใหม่พัฒนา จัดให้มีการประเมินอย่างต่อเนื่อง ครอบครัวพัฒนาการทุกด้านเป็นการประเมินสถานการณ์ปกติ ขณะที่เด็กทำกิจกรรมประจำวันและช่วงเวลาต่าง ๆ ได้แก่ การสังเกตการสัมภาษณ์ การสนทนา การบันทึก พฤติกรรมเด็กและวิเคราะห์ข้อมูล ผลงานที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ แล้วนำข้อมูลจากการประเมินพัฒนาการมาสรุป เพื่อเขียนรายงานผลพัฒนาการลงในสมุดรายงานประจำตัวเด็กทุกภาคเรียน และรายงานให้ผู้ปกครองทราบอย่าง ชัดเจน และต่อเนื่องโดยดำเนินการต่อไปนี้

ก่อนเรียน จัดทำข้อมูลของเด็กเป็นรายบุคคล โดยให้ผู้ปกครองกรอกข้อมูลและสัมภาษณ์ผู้ปกครอง เช่น ข้อมูลทั่วไป ประวัติสุขภาพ ลักษณะนิสัย

ระหว่างเรียน จัดทำเครื่องประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลายเหมาะสมกับ เด็ก รวมทั้งใช้แหล่งข้อมูลหลาย ๆ ด้าน ได้แก่ การสังเกต การบันทึกพฤติกรรม การสนทนา การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูล จากผลงานเด็กที่เก็บอย่างมีระบบบันทึกการเรียน บันทึกสุขภาพ และบันทึกกิจกรรมต่าง ๆ แล้วนำข้อมูลที่ได้อาจจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็กให้สอดคล้องกับความสามารถหรือพัฒนาการแต่ละด้านของ เด็ก

หลังเรียน มีการนำข้อมูลจากการประเมินพัฒนาการมารวบรวมสรุปและเขียนรายงานผลพัฒนาการ ลงทุนในสมุดรายงานประจำตัวทุกภาคเรียน

เกณฑ์การประเมินพัฒนาการ คือ การนำผลประเมินมาสรุปและจัดระบบพัฒนาการ ดังนี้

๑ : ระดับปฏิบัติได้	หมายถึง สามารถแสดงพฤติกรรมได้คล่องหรือเชื่อมั่น
๒ : ระดับปฏิบัติได้บางครั้ง	หมายถึง สามารถแสดงพฤติกรรมได้แต่บางครั้งไม่คล่องหรือไม่มั่นคง
๓ : ระดับควรส่งเสริม	หมายถึง ยังแสดงพฤติกรรมได้ไม่ชัดเจน

การประเมินพัฒนาการ

การประเมินพัฒนาการระดับปฐมวัยแบ่งออกเป็น ๓ ระยะ ดังนี้คือ

๑. ประเมินพัฒนาการประจำแต่ละกิจกรรม
๒. ประเมินพัฒนาการประจำวัน
๓. ประเมินพัฒนาการประจำภาค / ปี

วิธีประเมินพัฒนาการ

๑. การสังเกต

๑.๑ ครูสังเกตเด็กตลอดเวลา เช่น ขณะเรียน เล่น และร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา การเรียนกิจกรรมเสรีทั้งเป็นกลุ่ม และรายบุคคลสม่ำเสมอ

๒. การสัมภาษณ์ คือ การสนทนากับเด็กเป็นรายบุคคล และเป็นกลุ่ม อาจจะมีการบันทึกการสนทนา ด้วยเพื่อหาวิธีการแก้ไข หรือทำให้ทราบว่าประสบผลสำเร็จหรือไม่

๓. ตรวจสอบผลงานและวิเคราะห์ข้อมูล

การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

การนำกรอบการจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ไปใช้ และมีการพัฒนาผู้ดูแลเด็กให้มีความรู้ ความเข้าใจในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ (สำหรับเด็กอายุ ๒- ๔ ปี) และดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาการศึกษาปฐมวัย มีดังนี้

๑. การเตรียมความพร้อม
 - สร้างความตระหนัก
 - พัฒนาบุคลากร
 - จัดระบบสารสนเทศ
 - จัดระบบบริหารจัดการในรูปกรรมการ
๒. การจัดหลักสูตร
 - แผนการจัดประสบการณ์ของครูแต่ละคน
 - หลักสูตรรายชั้นตลอดปีการศึกษา (หน่วยการเรียนรู้ กิจกรรม)
๓. การสนับสนุนคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
 - ระบบการประเมินพัฒนาการ
 - การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
 - การพัฒนาและเลือกใช้สื่อ
 - การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
๔. การบริหารจัดการ
 - งานวิชาการ
 - งานบุคลากร
 - งานธุรการ การเงินและพัสดุ
 - งานกิจการนักเรียน
 - งานอาคารสถานที่
 - งานความสัมพันธ์กับชุมชน
๕. การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล
 - หน่วยงานต้นสังกัด
 - คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ
 - คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
๖. สรุปและรายงาน
 - สรุปการประเมินตนเองของสถานศึกษา
 - รายงานคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
 - รายงานผู้ปกครอง
 - รายงานประชาชน
 - รายงานหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อขอรับการสนับสนุน
๗. การปรับปรุงและการพัฒนา
 - ปรับแผนปฏิบัติงานปีต่อไป
 - ปรับปรุงหลักสูตร
 - ปรับปรุงการบริหารจัดการ
 - ปรับปรุงระบบสนับสนุนคุณภาพ

- ปรับปรุงแผนการประสบการณ์

ทั้งนี้ หลักสูตรสถานศึกษาการศึกษาปฐมวัย (ฉบับปรับปรุง)ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลละมใหม่พัฒนา สังกัด องค์การบริหารส่วนตำบลละมใหม่พัฒนา สนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ สภาพแวดล้อม ชุมชน ท้องถิ่น และปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับธรรมชาติ และการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย โดยมีจุดหมายคือ มุ่งให้เด็กมีพัฒนาทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา อย่างเหมาะสมกับวัย ความสามารถและความแตกต่างของบุคคล เพื่อพัฒนาเด็กให้เกิดความสุขในการเรียนรู้ เกิดทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต รวมทั้งการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์แก่เด็ก

การกำกับ ติดตาม ประเมิน และรายงาน

การจัดสถานศึกษาปฐมวัยมีหลักการสำคัญในการให้สังคม ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและกระจายอำนาจการศึกษาลงไปยังท้องถิ่นโดยตรง โดยเฉพาะสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นผู้จัดการศึกษาในระดับนี้ ดังนั้น เพื่อให้ผลผลิตทางการศึกษาปฐมวัยมีคุณภาพตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสังคมจำเป็นต้องมีระบบการกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงานที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ทุกกลุ่มทุกฝ่ายที่มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษา เห็นความก้าวหน้า ปัญหา อุปสรรค ตลอดจนการให้ความร่วมมือช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน การวางแผน และดำเนินงานการจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีคุณภาพอย่างแท้จริง

การกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงานผลการจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร การศึกษาและระบบการประกันคุณภาพที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย สร้างความมั่นใจให้ผู้เกี่ยวข้อง โดยต้องมีการดำเนินการที่เป็นระบบเครือข่าย ครอบคลุมทั้งหน่วยงานภายในและภายนอกตั้งแต่ระดับชาติ เขตพื้นที่ทุกระดับละทุกอาชีพ การกำกับดูแล ประเมินผลต้องมีการรายงานผลจากทุกระดับให้ทุกฝ่ายรวมทั้งประชาชนทั่วไปทราบ เพื่อนำข้อมูลจากรายงานผล มาจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต่อไป

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
องค์การบริหารส่วนตำบลละลมใหม่พัฒนา

องค์การบริหารส่วนตำบลละลมใหม่พัฒนา

~ ๕๙ ~

กระทรวงมหาดไทย